

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

NYITÓLÉPŐ SORA 40 FILLÉR.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, március 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Venereik: A parkok világítása.
- Március tizenötödike.
- Az egyházak és a kormány.
- Egyről-másról.
- Methuen — szabad!
- A kőművi vasut közgyűlése.
- Művészeti botrány.
- A Fejérváry-krízis.
- Dreyfus kapitány.
- József főherceg és az önértékes szakaszve-
zető.
- A huszeder koronás primadonna.
- Munkanélküliség tüntetése.
- Az első márciusi ünnep.
- Fandíj és kártya.
- A száz évesek klubja.
- Tárca: Március tizenötödikén. Irta: Szabolcska Mihály. — Hock János beszéde.
- Övzárók: Rellike. Irta: Palotás Fausztin.

A parkok világítása.

Arad, március 15.

Az Aradi Közlöny mai számában „A közönség köréből” rovatban egy városi képviselő röviden elmélkedik a Baross- és Salacz-parkba a légszuszvilágítás helyett bevezetendő villamos világítás felett. Ez a kis cikk kedvet adott arra, hogy a témát, a mely egyébként is közérdekű, én is variáljam.

Azzal kezdem, hogy magam is felületesnek tartom a tanács eljárását ebben a ügyben, magam is úgy vélekedem, mint a felszólaló városi képviselő, hogy t. i. a

tanácsban nem készítik elő kellőképp a tárgyalás alá kerülő ügyeket.

Ez a kis felületesség már a külső rendezkedésnél szembe ötlük. Egyes városi képviselők segédkeznek a zöld asztal körül, sugják a leckét, keresgélnek az akták között stb. Erre nincs szükség, mert ez által a leckenemtudás, a kapkodás atmoszférája ömlik szét a teremben. Már pedig, jobb, ha az, ki a leckéjét nem tudja, egyszer belesül, mert másodsor azután annál jobban megtanulja. Holott ellenkező gyakorlatnál hozzászokik a sugáshoz, ha a leckét jól bevágta is.

Elég ennyi a külső rendezést illetőleg. Most nézzük a dolog velejét.

Ki a légszuszszel, mert a tönkre teszi a fákat, kipusztítja a parkot! Ez volt a tanács jelszava. Hát eddig nem pusztította, eddig nem tette tönkre? Hiszen már évek óta ott van a parkban a gázvilágítás és nem volt panasz. Megengedem, hogy néhány fa a múlt évben tönkre ment, de hát nem lehet az lokális baj, melyen más uton is könnyen lehet segíteni? És ilyen lokális baj nem ismétlődhetik a villamos világításnál is? Érintkezék a villamos vezeték a fákkal, akkor ott is meg lesz a baj. Ezért ugyan nem kell még a légszuszvilágítást teljesen félretenni. Lokális bajon, lokális módon kell segíteni.

Jól van: vezessük be a villamvilágítást a parkba. És miután a felső vezeték

életveszélyes, történjék valami baj, megint kidobjuk a villamost és behozzuk az acetylent.

És hogy mily komolyan és alaposan veszik a gazdasági oldalát ennek a kérdésnek, arról meggyőződhetett mindenki, aki a legutóbbi közgyűlésen a városi főmérnök számszerű beszédét hallotta. Meggyőződést szerezhetett mindenki, hogy itt nagy takarékoságról van szó.

Megtudtuk ebből a szép beszédből, hogy az új villamos vezeték potom árba kerül és hogy egy kis ternó az, ami a kandalaberekből visszakerül. Meg tudtuk, hogy a parkok világítási konverziója nagy nyereséggel jár. Ha így áll a dolog, akkor valóságos luxust üztek azzal az érveléssel, hogy a fák kiszáradnak a légszuszszel. Okosabb lett volna a világítási konverziót úgy indokolni, hogy nagyok a kiadások, takarékoskodnunk kell. Ez aztán beszéd.

De nemcsak a beszéd lehet okos, az lehet a hallgatás is. Lássuk csak miről nem volt szó. Mibe kerül a mostani légszuszvilágítás és mibe fog a jövő villamos világítás kerülni? Azt hiszem, t. tanács, ha önök lakást bérelnek, nem azt kell számítani, mibe kerül a három íróasztal, öt szék és négy szekrény, hanem mit fizetnek évi házbér fejében. Nagy alaposágukban erről ugyan megfélekedtek.

Lássuk csak tovább. Önök kiszámították, hogy mennyi térül meg a kandalabe-

TÁRCA.

Március tizenötödikén.

Irta: Szabolcska Mihály.

(A mai nemzeti ünnepélyen szavaltta: Palágyi Lajos, az aradi színház tagja.)

Oh e napon, — más illenék-e hozzád? —
Légy egy nagy zászlós tábor Magyarország!
A honvédeknek minden unokája,
Öltözzön ékes ünneplő ruhába.
S a magyar ember úgy is sirva vigad,
Daloljunk nótát, szomorut, vigat.
Kedv és könyv változassák lelkedet,
Üljünk hazám, ma kettős ünnepet.

Az egyik ünnep a múlté legyen,
Üljük vidáman, büszkén, leikesen!
Szemünkben méltó önértet ragyoghat,
Hogy minket hív a világ magyaroknak!
Oh nagy idő! Mi vagy te minekünk?
Napunk, világunk, lelkünk mindenünk.
Csak visszanezünk, a fény hull reánk.
Csak visszanezünk, s van szabad hazánk.
Csak visszanezünk, s tört hitünk megépül
Bübjós voltod egy lehelletétől!

Ott harmatos fénylő mezők felett
Nemzeti színű zászlók lengenek,
Alájuk hősök gyűlnek, gyülekeznek
Meggálni egyig, de rabok nem lesznek!
Ki volt, mi volt, mi őket megihlette?

Tán Rakócynak hazajáró lelke?
Nagy bus haragja rajtuk anyilalt?
Szemükbe irván... „Ne bánts a magyart!”

Vagy tán a lángot Petőfi dalába,
Örök igéit Kossuth ajakára,
En nemzetem, hogy megváltson vele,
Ugy küldte a szabadság Istene?
Akárhogy volt, de ezt az ünnepet
Jókedvűből adta az ég neked.
Gondolva rájuk, üld büszkén, vidáman,
S fürdetve lelked e mult sugarában:
Oh csak hitgesd magad vele:
Hogy él még a magyarok Istene!

Hanem, ha a mómornak vege lett,
Vess a jelenre egy tekintetet!
Nézz a jövődbe, e sivar homályba,
Es lelkedet öltöztess gyászruhába!
S az ünnepi lengő zászló alatt:
Szegény hazám, zokogd ki magadat!

Hock János beszéde.

— Elmondotta a mai nemzeti ünnepen. —

Mikor az Isten az idők kezdetén kimondotta: — *Legyen világosság!* megkezdődött a teremtés. Micsoda főséges megnyilatkozása volt az isteni akaratnak ez az egyetlen szó: *Legyen!* E szóban az isteni életnek ereje és az akaratnak teljessége lüktet. Igazság van benne, — mert minden teremtés a szavakban fu-

kar. — a tényekben pazar. Bőkezten hinti szét az élet csodáit, de nem ér rá a szószátyárkodásra!

Mikor ez a nemzet teremtetett, ez sem beszélt, hanem cselekedett. Kezdetre egy főséges szóval: *Világosságot akarok!* A teremtés Úrá pedig reá mondta: *Legyen!* Erre az isteni szóra a lángelméknek fényes csoportja bontakozott ki termékeny fajunknak életerejéből. Szívünkben tűz lobogott; kezükben pedig a szabadság trombitáját emelték magasra. Micsoda hang volt ez, amelyre az egész nemzet egyszerre fölébredt és évszázados meddségéből állott talpra? Ezt az eget-földet megrázó harsogást abba a trombitába talán nem is az ember hanem maga az Isten fujta bele! Csodák-csodája volt mindez, amit sokan nem tudnak megérteni!

Azt mondják *nagy idők sültek a nagy emberek!* Téves álláspont. A Mózesek és az Józsuák — a népek vezérei és prófétái — nem a történelmi viszonyok véletlen alakulásából születnek, hanem hivatással küldetnek a földre, hogy az emberi haladás nagy törvényét egy lépéssel előbbre vigyék a szabadságban, igazságban és szeretetben.

Ezért minden igazi nagy ember a legdrágább ajándék amit csak az ég a földnek adhat. Egy fénysugár mindegyik az örök világosságból! Hogy mondhatná különben nemzetének: *Legyen világosság!* Hacsak magával nem húzta volna az égből ezt a világosságot?! Így kapcsolódik a nemzetek sorsa az ő

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

rekből, de megint megfélekedtek arról, hogy mibe kerül majd a kiosk új villamvilágítási berendezése. Hisz erről nem referáltak a közgyűlésnek, ahová pedig egész dolgot kell előterjeszteni, nem pedig csak a csontját.

És akarják-e tudni, hogy mibe kerül az új berendezése a kiosznak, a melyet nem láttak előre, nagyon természetesen, csupa takarékoságból?

Abból a pénzből fényesen lehetne megvilágítani a mellék utcákat, át lehetne alakítani a mostani fogyatékos gázvilágítást Aueréggé. Ez igazi takarékoság volna, nem pedig a takarékoság cégere alatt elkövetett pazarlás.

Egyelőre pedig választ kérünk arra nézve, mibe kerül a parkokban az Auervilágítás jelenleg és mibe kerül majd a villamvilágítás a jövőben? Marad-e a világítás oly fényes, mint most, vagy pedig úgy járunk, mint a radnai-uttal jártunk? És ki fogja a kioszkot újból berendezni villamos világítási testekkel? A város közönsége, vagy a bérlő?

Ezekre a nem egészen másodrendű kérdésekre nézve, a t. városi főmérnök adós maradt a felelettel. Ha ezekre nem kapunk kimerítő választ, úgy nem tudjuk, takarékoságról, vagy pazarlásról van-e szó. A kandaláberek árából visszatérülő összeg még nem tájékoztat eléggé; mindenesetre nagy alaposágról tesz tanúságot, megnyugtatót ad arra nézve, hogy a tárgy komolyan volt előkészítve, de szép és megnyugtató volna az is, ha megtudnók, milyen többkiadásunk lesz e címen és hogy a kandaláberek árából kitelik az új berendezés. Hisz nem lehet oly nehéz dolog ezt kiszámítani. Idő is lesz rá, miután az idevágó határozatot meg fogják felelbezní.

Sincerus.

A konverzió-tárgyalások. Budapesti tudósítónk táviratozza: A konverzió szerződést minden részletében megállapították, mindkét fél részéről elfogadták és ma aláírták.

nagy embereiknek élete és működése által az Isteni bölcsességnek örök és változhatatlan törvényeihez. Születésük végzeteszerű. Hiában akarja őket megszűlni az idő! Jönnek amikor őket küldik, mennek a mikor őket visszahívják. Sem a nagy, sem a kicsiny ember nem Ura az ő élete egyetlen pillanatának se. Ez a perc más valakinek a kezében van!

De ha azután egy igazi nagy ember a földre jön, ez az ember nem is porból származott árnyék csupán, hanem egy kipattant szikra az Istenségből, mely lángra fogja gyújtani egykor nemzetének elalélt lelkét: ezt a sokszor kiszáradt, de mindig tüzfógo anyagot.

Minden nagy ember égi hivatást is hordoz az ő halandó szívében. Küldetik nemzetének, hogy új eseményekkel frissítse fel a hanyatló és meddő korszakokat, mint a hogy a tiszta harmat felfrissíti a hervadó virágot. — Hogy megállítsa nemzetének erkölcsi rothadását és felébressze, a fásult szívekben a megtisztulás fogékonyságát, vagyis azt a jóirányu gerjedést, amely mindig nagy időknek csiráit hordozza méhében.

Vezérekre volt szüksége mindig a gyarló emberiségnek. Izmos szárnyu sasokra, kik nem az önzésnek és az elpuhultságnak pelyhesfészkeiben nőttek fel, hanem a lemondóknak és az önfeláldozásnak sziklaüregeiben edzettek és tolasodtak.

Ilyen sasok, ilyen Turul madarak az igazi nagy emberek, akik gyámoltalan kicsinyeiket szárnyaik alatt emelgetik, hogy felvigyék oda

Az autonóm vámtarifa. Bécsből telefonozták, hogy az osztrák mezőgazdasági tanács kereskedelmi-politikai albizottságát a földművelési minisztériumban ülésre hívták össze az autonóm vámtarifa tárgyában. A tanácskozások folyamán az albizottság lesz hivatva véleményt mondani a magyar kormány-nak követeléseiről, az agrár vámok megállapítása tekintetében.

Március tizenötödike.

(A szabadság születésének ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Ötvennégy esztendeje immár, hogy rügyfakasztó március idusán végigszágul-dott a népek millióinak lelkén a szabadság lehelle. A szellő szárnyaira vette és lángra lobbant az évszázados elnyomatás hamva alatt lappangó zsarátnok. És ahogy végigzugott az osztagon a *Talpra magyar*, seregek támadtak nyomában, hogy fegyverrel kezükben növeljék nagyra azt a mustármagot, amit a márciusi napok szellője hordott szerte-széjjel. Azok a napok voltak azok, amelyek alatt férfivá serdült az ifju és hőssé lett a nemzet minden igaz fia. A szabadság születése napján ki gyönyörködött akkor tavasz ébredésében, virágfakadásban, madárdalban? Fegyvercsörgés danája mellett készült a nemzet a vérkeresztségre. Nem soká készülhetett. A bakó már köszö-rülte bárdját. De hagyjuk ezt: ne a gyásznapról szóljunk.

Ma az öröm ünnepét ültük. Azokra az időkre emlékeztünk vissza, amelyekben először csörrent meg a nemzet kezén a bilincs, hogy csaknamar lehulljon. Le is hullott — igaz, hogy tengernyi vér, küzdelem árán. De a hála első sorban a márciusi napok dicső vezéreit illeti. Ő rájuk emlékezzünk. Nekik áldozzuk kegyeletünk apró jeleit. Halóporukban is ezerszer áldja meg őket a magyarok Istene.

A télre vált márciusban a nagy nap évfordulóján meleg áradt ki a szívekből;

a magasba, ahova azok még a saját erejükkel felszállni képtelenek. Ha pedig gyenge nemzedékünk rettegne a szédítő magasságtól és nem akarna emelkedni, akkor az az igazi Turul csőrével tépi, szárnyaival vágja, mint a honfoglalás regéjében tépték és vágták a saskeselyük a mi őseinket, hogy őket a Kárpátok meredek hegycsucsán átkelni kényszerítsék.

Azt hiszem világos mindebből, hogy az emberi haladás is az szellemi kiválás törvényén alapszik. Isten magasabb adományokkal felruház és kiválaszt egyeseket, akik koruknak esz memozgalmait megindítják, s reá nyomják egyéniségüknek bélyegét nemzetükre. Ők kezdeményeznek tisztább irányokat, ők hirdetnek magasabb eszményeket és önfeláldozó életüknek eleven példájával milliókat lelkesítenek, buzdítanak, hogy ujjáteremtsék és erkölcsileg átgyurják nemzetüket a saját képükre és hasonlatosságukra.

Minden nagy ember tehát megváltója az ő nemzetének. Olyan a hivatása, mint a fagylyának. Élete árán terjeszti a világosságot.

Olvastatók-e már valaha ezt az orosz népmesét, amely oly szépen írja le a nagy embernek Istentől rendelt földi hivatását.

— Egy elhagyott, szolgaságban sinylődő néptörzs lakott valaha egy mocsaras, sötét, sűrű rengetegben. Fát vágtek és ott éltek a vadonban. Ehezttek, nyomorogtak, dideregtek mezitelenségükben. Szerettek volna menekülni. Vágyódtak a kék égboltozat, a virágos mező-

a hazaszeretet, a visszaemlékezés melege. Az a hazafias közönség, mely Aradvárost lakja, az idén is fényesen ünnepelte meg március tizenötödikét. A városháza, hely a főünnepélyt tartották, a melyen Hock János volt az ünnepi szónok, úgy megtelt, hogy annak minden talpalattnyi helye zsufolásig el volt foglalva úgy a földszinten s a karzaton, mint a folyosókon. Ünnepeletek a körök, asztaltársaságok s az iskolákban szünetelt az előadás, e helyett az ifjuság, a magyar szó szabaddá tételéről emlékezett meg.

Az ünnepélyek lefolyásáról a következő tudósításunk számol be:

Ünnepély a városházán.

Aradváros polgársága délelőtt 10 órakor ülte meg a nagy nemzeti ünnepet a városháza dísztermében. Oriási közönség gyült egybe s a zsufolásig megtelt teremben a későn érkezettek már nem kaptak helyet. A terem már fél 10-órákor az utolsó helyig megtelt.

A város vendége, Hock János orsz. képviselő a polgármesteri szobában várakozott az ünnepély kezdetéig. Pont 10 órakor ment ki a terembe és helyet foglalt az emelvényen. Mellette ültek Urbán Iván főispán és Institoris Kálmán polgármester, Kristyó János, Edvi-Ilés László stb.

(A megnyitó.)

Az ünnepélyt Institoris Kálmán polgármester nyitotta meg egy gyönyörű, magasröptű beszéddel, méltatva a nap jelentőségét és üdvözölve a város vendégét, Hock Jánost. A beszéd a következőkép hangzik:

Ezelőtt 54 évvel Nyugat-Európából a szabad eszmék ellenállhatlan áradata zudult felénk, mely a születési előjogok és kiváltságok évszázados alkotmányát romba döntve, a tavaszi napsugár termékenyítő erejével és világosságával áthatotta a szíveket és lelkeket s a jogtöréstől letargicus álomba szunnyadó nemzeteket új életre ébresztette.

A szabadság érzetének ezen új korszaka nálunk Magyarországon 1848. március 15-én nyilvánult oly elementáris erővel, mely előtt a korona a nemzetel együtt meghajolt s e napon a szabadság, testvériség és egyenlőség

ség, a csörgedező patakok víze után. Szabadok és boldogok akartak lenni.

Amde egy varázslat ereje tartotta őket vissza. Az erdőben mocsarak és süppedékes ingoványok álltak utjokat. A sűrű fák sötétsége miatt nem láthatták még ők a napvilágot sem.

Ekkor előállott egy szerető szív, egy önfeláldozó hős, hogy megszabadítsa az ő faját és testvéreit. Megtörte a varázst. Mellét felhasította, ki vette saját szívét és azt tartotta magasra. Az a szív melegített és világított. A szeretet tüze lobogott benne.

— Most . . . most jöjtek utánam Testvéreim!

Megindult a csapat. Mentek az égő szív világossága után. A sötétség lassankint földelült; a posványok kiszáradtak, az ingovány többé nem zárta el utjokat. Mikor azután közeledtek a végcélhoz és a rengeteg sűrűsége ritkulni kezdett, a napfénytől, friss levegőtől és a szabadság mámorától megittasulva, kirohantak az illatos mezőségre. Mit törődtek vele, hogy elgázolják magasra tartott szívével az ő vezetőjüket, akire többé szükségük már nem volt.

Ez a sorsa minden nagy embernek. Egy-egy eszmének a vértanuja mindegyik. Am hadd tapossanak keresztül szívéen, mit bánja ő, csak egy lépéssel közelebb vezethesse a nagy tömeget, az ő népet, a szabadsághoz, a világossághoz, a boldogsághoz.

Hol az az új eszme, mely nem egyetlen ember szívében, vagy agyában kelt volna új

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

zászlója alatt megnyilatkozott abban a 12 pontban, melynek szellemében a törvényesítőtest hazánk jelenlegi demokratikus alkotmányát felépítették.

E dicső korszakot alkotó eseményeket akár egészben, akár egyes részleteiben hallani soha sem elég, míg ellenben tudni minden művelt magyar embernek kötelessége.

E korszak ecs-telésére sikerült a legnemesebb ideálokért lankadatlanul küzdő s ékes szavú Hock János országgyűlési képviselő és kőbányai plébános ur ó nagyságát megnyerni.

Kinek midőn ezen áldozatkészségeért, hogy hozzánk lefáradni és ünnepünk díszét emelni kegyeskedett, Arad sz. kir. város polgársága nevében hálás köszönetet mondok; egyúttal őt szívem mélyéből fakadó és igaz magyar vendégszerető „Isten hozottal” üdvözliöm s ezzel az ünnepélyt megnyitom.

(Szabolcska költeménye.)

Ezután az állami tanítóképző intézet ifjusága rázendített a himnuszra, Zoltai Mátyás énektanár vezetése mellett, majd Szabolcska Mihálynak erre az alkalomra irt gyönyörű hazafias ódáját szavalta el Palágyi Lajos, az aradi színház tagja, nemes páthoszszal, gyújtó lelkesedéssel. Szabolcska versét mai számunk tárcarovatában találja az olvasó.

Utána ismét az állami tanítóképző-intézet ifjusága énekelt el egy alkalmi dalt, melynek hazafias szövege és szép dallama nagy tetszést keltett.

(Hock János beszéde.)

Hock János, az ünnepi szónok emelkedett most szólásra. A zugó terem egyszerre némára vált. Mikor a szónoki sikereiről országszerte híres ember belefogott beszédébe, mindenki visszafojtott lélekzettel hallgatta az ígét. Csend borult az előbb még zsongó-zsibongó teremre, csak Hock János éles, férfias szava hangzott vissza a terem falairól. Az arcokon lelkesültség ült, a mint Hock választa a március emlékét s mikor elősorolta a nagy napok nagy embereit, Petőfi, Kossuth nevével harsogó, menydörgészerű éljenzésben tört ki a közönség. Hock gyönyörű költői hasonlatait a hazaszeretetről, tapssal jutalmazta a hallgatóság, majd mikor a hazát aposztrofálta, újból kitört a zajos éljenzés. Mikor befejezte beszédét, — melyet külön

ben egész terjedelmében mai tárcarovatunkban közlünk. — szünni nem akaró tetszés zaj tört ki.

Ekkor kedves jelenet játszódott le. Egy fehér ruhás urilány, Magyar Ilma lépett az emelvény elé és csinos beszéd kíséretében egy babérkoszorút nyújtott át Hock Jánosnak. A koszoru nemzetiszínű szalagján ez a felírás olvasható: „Arad város közönsége szeretete és hálája jeléül — Hock Jánosnak, 1902. március 15.”

(Az ünnepség berekesztése.)

E főlemelő hatású jelenet után ismét az énekkar adott elő számot. Káldy Gyula himnuszát énekelték el az ifjak.

Végül Kovács Vince, az ünnepély főrendezője mondott lelkes szavakban köszönetet Hock Jánosnak az ünnepi szónoklatáért.

A közönség, mely előkelő hölgykoszorúból és Arad társadalmának csaknem valamennyi szerepet vivő férfijaiból állott, lelkes hangulatban eszlott szét.

Hock János a babérkoszorút a vértanu-szobor talapzatán helyezte el.

Diszeloadás a színházban.

A szabadság ünnepe méltó befejezést nyert a színházban, ahol diszeloadást rendeztek érdekes műsorral.

A zenekar, Dienstl karmester vezetése alatt ünnepi nyitányt játszott, melyben a vezérmotívum a himnus. A közönség ünnepélyes hangulatát jellemezte a zajos taps és az éljen és. Ezután felgördült a függöny. A színpad hegyes vidéket mutat, az előtérben egy magas szikla és azon Benedek Árpád állva, érces hangon szavalta alkalmi beszédét, melyben apostrofálja az 54 év előtti nagy szellemeket és azok dicsőségéből meríti a szent eszmék iránti lelkesedést.

A szónok szavai nem tévesztették el a hatást — a közönség zajosan tapsolta és éljenezte a szónokot, és csinos palmaaggal jutalmazta meg ünnepi beszédét.

Ezután következett Széchy Mária színműnek előadása. Angyal Ilka a címszerepben és Palágyi mint Wesselényi képezték a sikerült

előadás központját. Mellettük dicséretesen játszottak Bács (Illésházy) Mezei (Lisztius) és László (Kádas).

Széchy Évát Komlóssy Ilonka, Katát pedig Kalocsa Róza játszották, mindketten legjobb tudásukat érvényesítve.

Közönség csak közepes számban volt, — pedig Benedek Árpád szavai szerint a komédiások világába, a színházban hangzott el először a „Talpra magyar” és ma 54 év után a komédiások világában csak gyéren megy belé a közönség. Vajjon a „Talpra magyar” vesztette el hatását, vagy a komédiások világa lett más? Azt hisszük, erre a kérdésre könnyű a válasz.

A komédiások világa nálunk legalább ma nem a hazafiság, a magasztos eszmék oltára, hanem közönséges üzlet, melynek portékája gyakran nagyon silány és romlott.

Estély a társaskörökben.

Az aradi Székely Otthon m este 8 órakor a Vas-szálloda emeleti nagytermében hazafias ünnepélyt rendezett, melyen szép közönség gyűlt egybe, hogy a gazdag programot végighallgassa. Elnöki megnyitót Benkő Gyula mondott, mely után Sebessy Ferenc műhelyének dalköre énekelte el Kovács Pál vezetése alatt a himnuszt. Majd Benkő Albert szavalta el nagy hatással a „Talpra magyar”-t. A következő szám zenedarab volt: Üdvözlét Magyarországnak, melyet vonós hangszeren Berán Béla, Doka Miklós, Imbrónovits Menyhért, Kadelburger Ede, Kohn Jakab, Kövesdi Alajos, Mayer Ede, Nikolics Sándor, Offen Gyula és Stóhr Mátyás adtak elő. Majd Szilvássy László dr. ügyvéd tartott alkalmi beszédet a nap jelentőségéről, Garai Ilonka k. a., a szintársulat tagja pedig ügyes monológgal mulattatta a közönséget. Kohn Jakab Ocskay brigadérosból Rákóczy kesergőjét játszotta el klarineten, végül a dalkör énekelte s Kovács Pál záróbeszéde után a műsor véget ért. Ezután társas vacsora volt, a melyen számos hazafias pohárköszöntő hangzott el.

A Jókai-asztaltársaság a Schriffert-féle vendéglőben ünnepelte meg március 15-ikét,

életre? Kezdetben csak ő hitt benne. Ő egyedül valamennyi ellen. De ez a hit szívébe lelkesedést, erőt öntött, hogy helyt álljon érte, ha kell — a golgotháig. Így végzi minden nagy ember nemzetért, azt a megváltó munkát, a melyhez odatapsad könyve, vére, verejtéke, de amely egyúttal mindig meg is dicsőít és minden igaz embert hallhatatlanná tesz már ezen a földön.

A nagy emberek jelképe az a mesebeli madár, amely csőréből egy magot ejt el amelyből egy új teremtmény sarjadzik. Minden új eszme egy emberből ered, mint a hogy a forrás is egy kavics mögül bugygyanik elő, hogy felduzzadt medréből kiáradjon később, mint a Nilus dagálya és beláthatatlan területeket tergyen ezzel termékenyvé.

Igy termékenyítették meg a közel múlt század közepén nemzetünk dicsőségét is azok a nagy elmék és nagy jellemek akik századok posványait taposták le és felásták a meddő multnak ugarait, hogy termőképessé tehessék a nemzetnek összes rétegeit.

Lehetetlen, hogy célja ne lenne ezzel a nemzettel a gondviselésnek, különben nem szórta volna ide mind a két kezével a hőskövek, az uttörő apostoloknak, a lángelméknek és nagy szíveknek eme gazdagságát, akik életük példájával tanították meg nemzetüket lemondásra önfeláldozásra, hazaszeretetre, hősiességre és vértanúságra.

Osztalok voltak ők tölgyből és gránitból kifaragva, hogy felépülhessen rajtuk a jövőendő

Magyarország szentegyháza. A mik vagyunk, általunk vagyunk. A mit csak a nemzetnek mai élete jogban, szabadságban, dicsőségben felmutathat, mindazt nekik köszönhetjük.

És most nemzeti ünnepről lelkesedve kérdezem, „hol az a nemzet, amelynek olyan ékkövei ragyognának dicsőségének koronájában, mint a minőt szabadságharcunk történelme tett ami fejünkre?!” Ki mondja meg, hogy ezek közül melyik dicsőbb, melyik nagyobb. Az igazi alkotó erő e, a ki tetteivel áldozatkészségével, gazdaságilag, társadalmilag újjászervezte hazáját, hogy a nemzeti erőt összegyűjtse, rendszerbe foglalja haladásunkat intézményekben biztosítsa? Aldott legyen a te neved Széchenyi. Vagy talán az a lánglelkű költő, aki a magyarfaj zsenijének tüzeből olvadt ki, mint a szénrétegből a ragyogó és tiszta gyémántcsepp, hogy dicsőségünket besugarazza az egész világ szemébe. Aldott legyen, százszor megáldott a te neved Petőfi, aki a szabadságnak és hazaszeretetének szoltártárosa voltál. Vagy talán az a harmadik, akinek gyújtó szavaira évszázados zsibbadásból eszmélt föl ez a nemzet, hogy történetének hőskölteményét karddal írja föl az égre?!

Te voltál az Kossuth Lajos, aki a szabadság életfájának nedvkeringését megindítottad hazánkban, hogy babért teremjen a hősök fejére, tövist a te vérvörös szívűdre és virágot a te jel-telen sírodra. Te voltál a mi szabadságharcunk szentélyének nagy építőmestere, aki felráztad a munkára nemzetet, hogy e szent templom építéséhez odatehesse mindenki azt a

követ, amelyet azután férfi-vérrel és asszonykőnnel ragasztottak össze.

Ez a föld a te szived lelkesedésédtől tüzesedett által. Te készítetted elő a jogfolytonosság prófétájának korszakát és aki a törvénykönyvvel és az alkotmányjoggal kezében hékét szerzett e nemzet és az ő fölkezt királya között.

Ti legnagyobbak a nagyok között! Ti tetétek testvérekké az embereket a jogok egyenlőségében. Osztály, faj, vallásgyűlölet mind felolvadt a hazaszeretet tüzeiben, amelynek izzó látvája egy egész országon hőmpölygött akkor végig, anélkül, hogy salakja lett volna.

Illatosabb tavasza, virágosabb rügyfakadása sohasem volt még ennek az országnak, mint a mikor évszázados hervadást tudott életre ébreszteni a szabadságnak első lehelete. Bemohosodott bástyák omlottak a porba egyetlen virág megsértése nélkül. Kiváltságokat, előjogokat temettek mosolyogva, köny nélkül. Csak a teremtes főnséges jelenete lehetett hasonló ehhez. Mintahogy az Isten keze belenyúlt az anyagba és életet alkotott abból, úgy lehetett bele a porból főlemelt jobbagyba is a jogegyenlőségnek, a gondolatszabadságnak és a hazaszeretetének éltető lelkét az a megszentelt márciusnak lidusa.

Lelkesedéstől felpeszűlve, dicsőségtől itatva tanulta meg ez a nemzet nagyjaitól a legnagyobb erényt: a hazaszeretetének önzetlenségét.

Haza! Te szent titok; hősi erényeknek

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

szintén nagy közönség jelenlétében. A program a következő volt: Hymnus, énekelte a dalkör. Nemzeti dal, szavalta *Leitersdorfer Soma*. Március 15. szavalta *Papszt Rezső*. Ünnepi beszéd, tartotta *Szidor János*. Riadó, énekelte a dalkör. Szavaltatok, előadták *Faragó Lajos* és *Erdélyi Feri*. 7. Szózat, énekelte a dalkör.

Az arad-gáji dalkör Rézik vendéglőjében tartott ma este március 15-iki ünnepélyt, melyben részt vett a tanítóképző intézet dalárdája is.

A vidéken.

Aradmegyének minden nagyobb községében megünnepelte a közönség a magyar szabadság eme hajnalának évfordulóját.

Kisjenőn tegnap este fényes kivilágítás volt, ma délelőtt pedig ünnepi istentisztelet tartottak a református templomban. Az istentisztelet befejeztével hazafias ünnepség keretében felezentelték a közadakozásból készített Kossuth-zászlót.

Csermőn a református templomban *Vadas Gyula* lelkes hazafias szellemű, gyönyörű szónoklatot mondott, melyet ima követett. Ezután a közönség a piactérre ment, hol az iskolásfiúk énekkara az ünnepély bevezetésül a himnusz énekelte el. H. *Keresztes Lajos* elszavalta Petőfi „Talpra magyar”-ját. *Osizsár András* tanárjelölt pedig nagyhatás mellett mondott ünnepi beszédet. A hazafias ünnepélyt a szózat hangjai fejezték be.

A holnapi ünnepségek.

Az aradi újságírók március hó 16-án, vasárnap este 8 órákor tartják meg a sajtó felszabadításának emlékére rendezendő társas vacsorájukat a Kass-vendéglő külön termében. Ennek keretében ünneplik egyszersmind kartársuk, *Edvi Illés László* 25 éves újságírói jubileumát. A rendezőség a társas lakomán szívesen lát vendégeket. Egy teríték ára 3 korona. Alírási iverk a helyi lapok szerkesztőségeiben, az Aradi Kereskedők Köre és az ipartestület titkári hivatalában, továbbá *Kristyó János*, *Reinhart Gyula*, *Nesnera Aladár*, *Inokai Tóth Lajos*, *Fejér Gyula*, *Gebhart István* és *Maresch Gyula* uraknál vannak letéve.

Az aradi könyvnyomdászok, mint minden évben, úgy az idén is méltóképp ünneplik a sajtó felszabadulásának évfordulóját. Küldött-ségileg vettek részt a szombat délelőtti ün-

nepségeken, vasárnap. e hó 16-án este pedig a Millenium-sörcsarnok külön termében hazafias szavaltatok és beszédek előadásával és táncos egybekötött társasvacsora rendezésével adóznak az 1848-iki nemzeti örömnapi emlékezetének.

Az aradi kőműves segédek önképző szak-egyesülete március hó 16-án délelőtt 10 órákor saját helyiségében (Deák Ferenc-u ca 36 szám alatt) hazafias jellegű ünnepséget rendez március 15-ének évfordulója alkalmából. Az ünnepély műsora a következő: 1. Hymnus, éneklie a dalárda. 2. Nemzeti dal, előadja Hiszem Pál. 3. Szavaltat, tartja Eberlein Agoston. 4. Fela zászlót, éneklie a dalárda. 5. Szavaltat, előadja Kenderesi József. 6. Ünnepi beszéd, tartja Szappanos Lajos. 7. Hunyadi-induló, éneklie a dalárda, karnagy Kiss János.

Az aradi iparos ifjak önképző egylete március 16-án este 8 órákor saját egyleti helyiségében (Arena-épület) műkedvelői előadás, dal és szavaltatokkal egybekötött március 15-iki ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Hymnus, Erkel F.-től, éneklie a dalárda. 2. Nemzeti dal, költemény Petőfitől, szavalja Szobota Nándor. 3. Emlékbeszéd március 15-éről, tartja Uray Sándor ev. ref. s lelkes. 4. Hegedű szám, tartják Forner F., Gutmann J. és Szidák Gy. 5. Szózat, Vörösmarty Mihálytól, éneklie a dalárda. Ezt követi „Petőfi” szimfonia 1 felvonásban, írta Rudnyánszki Gyula.

TÁVIRATOK.

Követségi ünnepély.

Pétervár, márc. 15. *Aehrenthal* osztrák-magyar nagykövet tegnap reggelit adott, a melyen jelen volt a 26. osztrák-magyar gyalogezred küldöttsége, a melléje kirendelt *Scalon* orosz százados és a nagykövetség tagjai. A nap folyamán a küldöttség bemutatkozott a cári család tagjainak, a minisztereknek és főbb méltóságoknak. azután pedig megnézte a város látványait.

A demokrácia mellett.

Páris, március 15. *Casimir Perier* tegnap a diák-egyesületek lakomáján elmékölt s ez alkalommal beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy ha valaki a francia demokráciáért akar működni, nem elég többé születésére vagy vagyonára hivatkoznia, hanem ki kell érdemelnie a demokrácia bizalmát és szívet-lelékkel kell érte dolgoznia. A diákoknak, mondotta egyebek között, sohasem szabad kétségbeesniök hazájuk sorsán. Franciaországban csak azok csalódtak, akik nem hittek benne.

Látom, örökre látom szemeim előtt megújulni ezt a dicsőséges képet.

Haldokló atyja kezéből kiveszi a fíu a fegyvert s mikor ő is összeroskad és előnti arcát az a végső sápadtság, mely a megtört szemek rémületével beszél a közelgő halálról, utolsó sóhaja még akkor is csak a hazáé.

Egy özvegygé lett anyának talán nincs több fia, de egy hőssel gazdagabb egy másik anyának, a mi édes hazánknak a történelme és egy vértanuval a menyország is gazdagabb.

Véreim! Honfitársaim! E példából okuljatok. Atyáinktól tanuljunk meg lelkesedni eszményekért. Nagyaink élete mutassa meg nekünk, hogyan kell önzetlenül szeretni a hazát. Nincs nemzet, aki nagygyá lett valaha gyermekeinek önfeláldozása nélkül. Önfeláldozásra pedig mindig csak a hit az igazság és a szeretet tanítja. A szabadságban pedig Istent szeretjük, mert hiszen Isten a szabadság!

Oh, bár tudnám rongyokra széttépni lelke- met, hogy milliók szívében gyujthanám föl vele a szeretet rajongását, az én fajom, az én hazám iránt! Hol égjen a szív, a honszeretet tü- zében, ha csak nem Arad határain, hol a föld pora itta be a vért, amely engesztelő áldozatul ontatott a nemzet váltásáért?! Minden magyar szív úgy érez itt, mint az a keresztény zarándok a szent sir templomában, mikor leg- először borul térdre a kalvaria ormán és oda nyugtatja fáradt fejét a hideg sziklaköre. Meny- nyi fájdalom, mennyi dicsőség emléke tapad itt minden porszemhez!!

En is álltam rövid idővel ezelőtt a golgot-

Az egyházak és a kormány.

(A szerb kongresszus egybehívása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 15.

A mai nemzeti ünnepet holnap egyházi ünnep követi: a vasárnap. Nézzünk végig az egyházak belső munkáján, s látni fogjuk, hogy itt is a béke, az egyetértés áldásos munkája által elvetett magvak hajtának virágba, melyből nemsokára érett gyümölcs fog formálódni. A katolikus egyház hívei által egybehívott autonómiai kongresszus bevégezte munkásságát; ennek eredményét egy küldöttség a minap feliratban nyújtotta át a legfőbb ved. nek, a királynak, ki immár most, mint alkotmányos uralkodó, felelős kormánya ítélete alá bocsátja a kongresszus munkásságának eredményét. A másik nagy magyarországi egyházban, a protestánsoknál, egy új mozgalmat tapasztalunk: az 1848. XX. törvénycikk végrehajtására irányulót, s bizonyosak lehetünk benne, hogy a kormány e mozgalom dolgában is, mihelyt az az országgyűlés tagjai által szóvá fog tétetni (a mire készülődnek) az igazságosságnak s méltányosságnak megfelelő álláspontra fog helyezkedni.

De a mi a magyar kormány méltányosságát legjobban dicséri: az a szerb egyház ügye, mely most ismét napirendre tolul. A szerb egyházi kongresszust ismét összehívják s ez a tény a magyar kormánynak nemcsak egyházi, hanem nemzetiségi téren való teljes jóindulatáról és jóhiszeműségéről is tesz tanúságot.

Tudni kell, hogy a legutóbbi, a király által egybehívott szerb egyházi kongresszust fel kellett oszlatni eredménytelenül. A szerbek ugyanis, a kik folyton panaszkodtak, hogy nekik nincs autonómiájuk, mikor határozottan ennek az autonómiai szervezetnek megteremtésére kongresszust engedélyeztek nekik, e kongresszuson minden egyéb- akartak foglalkozni, csak éppen az autonómiai statutummal nem. Ennek oka az volt, hogy a kongresszusi választásokon a radikálisok kerülnek többségbe, a kik inkább az egyházi javak dolgait szerették volna intézni a maguk tetszése szerint. Ekképpen a kongresszus nem igazi feladata, a király által az egybehívó leiratban határozottan megjelölt

szülőanyja, — vértanuságunknak megszentelt oltára. On mindaz, ami szívünknek kedves, a miért élni édes és jó, benne van a te nevedben. Nem egy elvont esemény vagy Te, hanem élő valóság, amelyet látunk, érzünk, tapasztalunk. Benned vagyunk anyáknak könyve, amely egykor vérző szívünk sebére hullott. Ifjukorunk megindulása, gyermekeink mosolya és az a legyepesedett hant, amely atyáink porát fűdi. Az a legelső bölcsődal, amely ott fészkel emlékezetünkben. Azok a rokonok és jóbarátok, akik közel állanak a mi szívünkhöz. Haza! Te vagy az üdítő napsugár, az az aranykalászos mező, amelyből a tápláló élet fakad. Te vagy ami ringó bölcsőnk altató dala, gyermekkorunk tündérmeséje, rónáink délibábja; suttagó erdőink mélysége; magasra törő bérceink fenyveszugása, — harsogó vizesése, tengereink moraja, mind-mind együtt véve, — ez a mi hazánk!

Ez a föld az, ahol megszerettük anyánkat, megismertük az Istent; amelynek tiszta tűzhelyén születtek gyermekeink — vérünknek sarjai — s a melynek hantjai ide kötik szívünket mindörökre, mert könyeink csak ezekre a hantokra folynak.

A Te szent szerelmed tette nagygyá azokat, akik égi küldetéssel jöttek nagygyá tenni hazájukat. Azokat a hősokeket, akik mosolyogva haltak meg Te érted, a legszentebb földi eszményért. Azokat a gyenge gyermekeket, akik titokban csókolgatták anyjuknak keblükbe rejtett arcképét, hogy azután fölrohanjanak az ostromolt falakra és ifjú szívük vérvél öntözék meg a bástyafokot.

hán. Könyeimmel áztattam azt a sziklát, amelyet egykor a keresztől lecsurgó vér megszentelt. Belenyultam a kőbe vájt üregbe, amelybe egykor az igazság és a szeretet vértanujának megváltó keresztfáját ékelték bele. Ez a megváltó kereszt, — jól jegyezzétek meg — az ő kor bitófája volt!

A mit keresztény szívemmel ott a szent városban éreztem, — ugyanazt érzem most, a mint magyar ember — Aradon, nemzeti megváltásunknak szent városában. Bár ez az érzés mindnyájunknak szívében imádsággá válnék, amelyet meghallgatnak a magas egekben!

Kicsiny nazát adott a gondviselés, de azt is nagygyá tehetik hősi erények, önfeláldozó erkölcsök. Testvéreim! Emeljük esküre kezünket, hogy nagygyá tesszük. És én megmondom nektek a módját is, hogyan!

Írtsatok ki szívetekből minden rossz indulatú önzést. Tépjétek ki az anyagiasságnak és a piszkos önzésnek minden szennyes indulatját, hogy az eszményiségnek tisztaságából, az önzetlenségnek mélységéből törhessen elő a ti szent fogadástok. Meghallgatják az egekben, de megértik azt itt Aradon, a sirok mélységeiben is. Porladozó szívek fognak reszketni ott lenn a megindulástól. Az a vértő áztatott föld ma megdobban és megszentelt sírokból fog előtörni a sóhaj:

— Hatalmas Isten! áldott legyen a te szent neved. A porladozó tölgynek új sarjai nőttek és mi nem haltunk meg hazánkért hiában!

feadata teljesítésével foglalkozott, s nem maradt egyéb hátra, mint az elnapolás, mely egész a mandátumok lejártáig tartott.

A szerbek azóta újból s ismételten kérték a kongresszus új összehívását. A magyar kormány közbenjárása azt eredményezte, hogy a király összehívja a kongresszust. Hir szerint április hó második felében lesznek a választások és remélhető, hogy ezuttal, a multakon okulva, a szerb nép a józan pártot fogja diadalra juttatni. Láthatja a magyarországi szerb nemzetiség, hogy a magyar kormányban a méltányosság az erélyvel párosul, s éppen ezért tudhatja a szerbség, hogy ez a kongresszus az utolsó alkalma a komoly, higgadt munkára, a statutuok alapos letárgyalására, az autonomia megteremtésére. Ha most sem oldják meg e fontos feladatot, ha most is csak botrányok lesznek a kongresszuson, akkor elmulasztották a magyar kormány s a kormány útján a korona által nyújtott utolsó alkalmat.

Egyelőre reméljük, hogy a szerbség mind ezt tudja, s érzi és ha ennek tudatában fogja a kongresszust eredményre vinni, a kormány által kieszközölt, úgy egyházi, mint nemzetiségpolitikai szempontból üdvös vívmányként fogjuk üdvözölni a szerb egyház törvénybe iktatott autonomiáját.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Munkások gyűlése.** A munkás-védő egyesület választmánya ma tartotta ülését *Tumó* Lajos elnöke alatt. A gyűlésen megjelentek a választmánynak tagjai teljes számmal. *Géhl* Károly pénztáros jelentésében ismerteteli az egyesület vagyoni viszonyait s a melyekből kitűnt, hogy tagjai közül a munkanélkülieket s a betegeket segítette. Ezután a pénztáros, hivatkozva nagy elfoglaltságára, lemondott tisztségéről, de a választmány egyhangú kérelmére elállott a szándékától. *Czobor* Ottó tett jelentést a választmánynak arról a nemes áldozatkészségről, a melylyel a társadalom felkarolta a Védegylet azon törekvését, hogy a munkásoknak könyvtárat s olvasókört létesítsen. A *Kölcsey*-egyesület érdemes elnöke, *Variassy* Árpád kir. tanácsos megküldte az egyesület nevében az *Iparosok olvasótárána* eddig megjelent számait szép díszkötésben és az *Iparoktatás* című folyóiratot. *Csák* Cirják dr. a minoriták tartományi rendfőnöke küldött mintegy 200 drb. népies füzetet. *Kiss* Ferenc az ipartestület titkára ipari szaklapokkal látja el az olvasókört. Ifj. *Klein* Mór könyvkereskedő 12 kötet könyvet, *Takács* Vida hittanár ismét adományt gazdagítja a könyvtárt. *Ursz* Radó pedig folyóiratot adományozott. Az Aradvidéki Tanító-egylet aradi fiókbizottsága 20 koronát adományozott. A választmány örömmel vett tudomást e nemeslelkű adományokról s halás köszönetét fejezi ki az adakozóknak.

(*) **Az aradi mérnök- és építész-egyesület évi közgyűlése** holnap, vasárnap délután 4 órakor tartja meg egyesületi helyiségében, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

(*) **A Kossuth-asztaltársaság** e hó 20 án tartja 19-ik évi tisztújító közgyűlését. A hivatalos részt megelőzi a kegyelet, a mennyiben az asztaltársaság gyászünnepeket rendez, *Kossuth* Lajos halálának évfordulóján, mely alkalommal *Keresztes* Gyula dr. tart emlékszemélyt.

(*) **Az aradi kereskedelmi testület** rendes évi közgyűlését folyó évi március hó 23 án, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a kereskedelmi akadémia dísztermében.

(*) **Az aradi kereskedő ifjuság** betegsegélyző egyesülete folyó hó 23 án, vasárnap délután 8 órakor tartja évi rendes közgyűlését a felsőkereskedelmi iskolában.

(*) **Az aradi ipartestületi betegsegélyző** pénztár holnap, vasárnap délelőtt fél 10 órakor tartja meg tizedik évi rendes közgyűlését az iparosház emeleti termében.

(*) **Az Egyenlőség asztaltársaság** holnap vasárnap délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tart *Aliman* Tibor vendéglőjében.

Egyről-másról.

(Tavaszi, tavaszi dal nélkül. — Március idusa Pesten. — Kurucz Feja Dávid. — Buknak az idegen darabok. — Santos Dumont és a repülő gépek. — Anglia dicsősége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Ki ne szeretné március hónapját, tavaszelő havát? Ez a hónap az, a melyet a „rügyfakasztó” jelzővel ruházott föl a poézis, ehhez a hónaphoz fűződik ama nevezetes dátum, a melyet tavaszi nap éj egyennek nevez az asztronómia, ez az a hónap, a melyen ötvennégy évvel ezelőtt először érezték friss fuvalmát a szabadság tavaszának s hajh! ez az a hónap, a melyet szívéből utál minden szerkesztő. Miért ez utálat? Hiszen e hónap fölszerelt szépségein kívül van a márciusnak még egy negatív jó tulajdonsága is: ez a hónap még csak nem is házhér-negyed. Miért tehát ez utálat? Naiv lélek, ki ezt kérdezed, tudd meg, hogy az első zöld rügy meghozza az első zöld tavaszi verset is. Az első, azután a második, azután a tizediket, azután a századikat, azután... Igen, szíves olvasó, azután a tizezediket is. Ebben a hónapban hull ki a szerkesztők haja, ebben a hónapban szállítják őket a hideg vízzel gyógyító szanatóriumba, sőt a statisztika hiteles adatai szerint ebben a hónapban a legnagyobb köztük a halandóság is.

Ami történt az idén? Március derekán vagyunk s még egyetlen tavaszi dalnok sem tűnt föl a látóhatáron. Pédátlan eset Magyarországon, a százezer lírikus boldog hónapban. A szerkesztők gonosz csejt gyanítanak. Tán sztrájkolnak az idén a tavaszi muzsafiak? Avagy megdabolatlanul marad a kikelet langy fuvalma s a szeliden lengedező lágy zephir? Ah, gyönyörnek sok lenne ez, hiábavaló minden reménykedés. A márciusi poéták részen vannak és egyelőre várakozási állást foglalnak el. Mihelyt megcsapja arcukat az első langy fuvalom, megkezdődik az irtó pusztítás tintában és papírosban s gyűlik halomra a papirkosárban a kályhába való alagyujtó.

Mert végre is tavasz nélkül nincsen tavaszi d. l. Tavasz pedig nincsen, sőt úgy látszik, mintha most akarná kiadni erejét a téli hónapokban oly kinosan nélkülözött tél. Most vannak az első igazi hidegek, az első tartós fagyok. Március idusán is, a melyen emberemlékezet óta mindig tavaszi verőfényben szavaltuk a *Talpra magyar-t*, az idén tisztán szívünk melegére váltunk utalva, fölülről egyetlen jótékony sugár sem tűzött reánk. A márciusi tizenkét pont proklamálása óta ilyen dermesztő hidegben nem ünnepeltük még a sajtószabadság születése napját. Hanem azért nem volt hiány a melegségben. Tudja isten, nincs több olyan ünnepünk, amelynek olyan varázsa volna a szívekre, mint március idusának. Ebből az ünnepből, még ha e napon fagyasztó szél csipí is pirosra orcánkat, a tavasz lehellete ár.d.

Régi hagyomány szerint a színházak is megünnepelték ezt a napot. Megünnepelték ünnepi zánével, alkalmi költemények elszavalásával és hazafias tárgyú darabok előadásával. Legszébben a Vigszínház ünnepelt, a mely egy új magyar szerzőnek a kurucvilágból merített tárgyú darabját mutatta be ezen a napon. *Kurucz Feja Dávid* a darab címe, szerzője pedig *Fényes* Samu, kassai ügyvéd és lapszerkesztő. E színmű arról nevezetes, hogy az *Ocskay brigádéro*, inspirálta szerzőjét a megírására, nevezetesen tovább arról, hogy a beavatottak csodás sikert jósolnak neki és azt állítják, hogy messze túl fogja élni a színháznak amugy is legvégére járó magyar ciklusát. Egyébként, mire e sorok megjelennek, e sokat emlegetett darab sorsa is eldőlt.

Az elmúlt hét különben a premierok hete volt. Premierok voltak a Vigszínházban, a Nemzeti Színházban, és a Magyar Színházban. Az újdonságok közül csak ez utóbbi színházé volt idegen, a többi újdonságokat hazai szerzők irták. Hála Istennek, valamennyi sikert aratott, csak éppen az idegen darab bukott el. Jól esik ezt konstatálnunk s örvidenénk rajta, ha ez a magyar szerzők nagyobb pártolására serkentené színházainkat.

Hogy ennyi premier van egy héten, ez jele annak, hogy a publikum sokat és gyorsan fogyaszt. A közönségnek sok kell és a színházaknak kötelességük kielégíteni, ezt a sokat. Ideges és gyors világot élünk. Ha ideges a közönség, legyen ideges a szerző is, a színház is.

Ami találmány még föltalálásra vár, azt mind idegesek fogják föltalálni az idegesség szent nevében. A mai ember ideges, ha gyalog jár, ideges, ha társaskocsin jár és ideges, ha bérkocsin jár. Kormányozható léghajón talán nem lennének idegesek. Török is a fejüket francziák, angolok és minden más nációbeliek, hogy ezt a léghajót föltalálják. Talán nem is éppen az emberek kényelme lebeg a szemük előtt, hanem inkább a maguk dicsősége és az a kis aprópénz, a melyet találmányukért kapnának. Mert szép kis pénz vár ám arra, a ki a kormányozható léghajót végkép és visszavonhatatlanul föltalálja.

Idáig *Santos Dumont* vezet, ám az ő levegőt járó hajója még korántsem tökéletes a kormányozhatóság szempontjából. A francia aérónautának kísérletei, ha nem is vezettek föltétlen eredményre, megmutatták, hogy *Santos Dumont* helyes csapáson jár. Amde most hirtelen két veszedelmes riválisa támadt. Az egyik *Hiram Maxim*, a róla elnevezett gyorstűzelő ágyú föltalálója, a ki mostanában naphosszat egy kormányozható léghajó konstruálásával van elfoglalva. Komolyabb azonban a másik vetélytárs: *Mr. Barton*, angol aérónauta, a ki egy 400 láb hosszú halformájú léghajót konstruált, a melyről csodás dolgokat beszélnek Barton hívei.

Május havában megnyílik az Egyesült Államokban a st.-louisi világkiállítás, ahol *Barton* is bemutatja a maga légi járművét, és *Santos Dumont* is kísérletet fog tenni a kijavított szerkezetű léghajójával. Nem lehetetlen, hogy az angol *Barton* el is viszi a francia *Santos Dumont* elől a pálmát. Nagy dicsősége lesz ez Angliának.

Némi dicsőség-flastrom pedig ugyancsak elkelve az angoloknak a dél-afrikai kudarcok után, a melyeket legutóbb a *Methuen* veresége végkép betetőzött. Bur-szimpatiánknak épségben tartásával szívesen kívánjuk Angliának ezt a dicsőségét.

Methuen — szabad!

(A búrok nagylelkűsége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Mig a világ azon töprenkedett, hogy milyen árt fog *Delarey* szabni a sebesülten fogságába esett *Methuen* lord szabadságáért, mig az angol lapok azon vitatkoztak, hogy kicseréljék-e az angol tábornokot a halálnak szánt *Kruitzinggerrel*, addig a hős bur vezér cselekedett: szabadon bocsátotta *Methuent*, aki — mint táviratunkban említettük — már Klerksdorpba érkezett.

A szkeptikussá s rideggé lett világ csak egy pillanatra áll meg bámulva ez előtt a nagylelkű s lovagias tény előtt, azután azt kérdi, mi az oka? Felelet, persze kósza hírek alakjában, elég akad erre a kérdésre.

Az egyik verzió azt mondja, hogy *Delarey* azért bocsátotta el *Methuent*, mert a táborában nincs orvos, aki a kezelhette volna; más hír szerint a fogolynak előbb szavát vették, hogy nem fog többé a búrok ellen harcolni; a harmadik variáns azt mondja, hogy a bur vezért az készítette nagylelkű cselekedetére, hogy *Methuen* is nagyon jószágosan bánt az ő feleségével és családjával.

Akárhogyan álljon is a dolog, kettő bizonyos. Az egyik az, hogy *Delarey* vezethették mellékmomentumok is, de cselekedetének főoka mégis az a lovagias érzület, amelyet már annyiszor volt okunk bámulni ebben a hősi parasztnépben. A másik pedig az, hogy akár adta szavát *Methuen*, akár nem, bizonyára nem fog többé a búrok ellen harcolni. Ez a jólelkű s nemes gondolkodású, de ügyetlen és balkezü tábornok idáig is száználmas szerepet játszott,

de a tweebusni vereség s fogságba esése egészen lehetetlenné tették Délafrikában. Neki sem maradt hátra más, mint követni Bullert haza Európába.

Az angol liberális lapok magasztaló hangon emlegetik Delarey rendkívüli nagylelkűségét s egyikük azon a véleményen van, hogy lehetlenség, hogy olyan kaliberű emberekkel, mint ezek a bur vezérek, Anglia meg ne tudjon végre egyezni.

Még egy fontos hír érkezett ma. Wolseley tábornagy, az angol katona-arisztokrata párt feje „magánügyben“ Délafrikába utazik. Nem tudjuk még ma utazásának valódi célját s azért itt is csak két tényt jegyzünk fel. Az egyik az, hogy Wolseley a legnagyobb ellensége Kitchenernak, a másik pedig az, hogy éppen tegnap jelentette egy távirat, hogy a kormány felmenti Kitchenert az adminisztratív teendők alól s nagy lovashadsereg élére fogja állítani. A két tény közt mindenesetre lehet kapcsolatot keresni

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület holnap, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg a varosházán évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen egy nagyon fontos indítvány fog felmerülni s éppen azért kéretnek a tagok, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

+ Vívóverseny. A Magyar Athletikai Szövetség tanácsa az ez idei országos bajnoki vívóversenyt folyó évi április 25. 26. és 27-ére írta ki. A versenyt a budapesti Nemzeti Lovarda nagytermében tartják meg, április hó 25. és 26-án csak este, míg 27-én, vasárnap, egész nap folyik a vívás és vasárnap este azt egy nagyszabású akadémia fejezi be. A versenyen úgy törrel, mint karddal részt vehet minden magyar honos amatőr-vívó, aki nem középiskolai tanuló. Nevezési zárlat április 19-én este 8 óra.

Művészeti botrány.

(Szakértők Zichy Mihály ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 15.

Zichy Mihály, az orosz cár udvari festője, kétségtelenül a legnagyobb a most élő magyar festők között, de ettől is eltekintve, Európa legelső művészi nagyságai között foglal helyett. Nagy és dicséretes feladatra vállalkozott tehát a Nemzeti Szalon, illetőleg annak igazgatója: Ernst Lajos és titkára: Róza Miklós, amikor elhatározták, hogy a nagy magyar művész munkáiból gyűjteményes kiállítást rendeznek. Nagy fáradsággal összeszedték Zichy Mihály megszereshető műveit, melyek részben a művész zalamegyei birtokán porladoztak, részben Budapesten az Iparművészeti Múzeumban voltak elrejtve, s a meglévő anyaggal megnyitották a kiállítást a Szalonban. A kiállított műveknek, melyek Zichy Mihály lángeszének csak egy részét mutatták be, óriási sikerük volt.

A magyar közönség csak most látta, mekkora egyéniség, mily hatalmas művész Zichy Mihály. Most látta, szemben a divatos áramlatokkal, mi az igazi művész s mi az igazi művészet.

A sajtót is joggal elfogta a Zichy-láz s természetes, hogy folyton hallatszottak hangok, amelyek vásárlásra ösztökélték a kormányt.

Azt kellene hinnünk, hogy a felhívásnak biztos volt a sikere.

Ugy értesülünk, hogy a dolog nem így áll. A kormánynak két művészi szakértője: Semerecsányi és Kammerer, a legnagyobb erőfeszítéseket tették, hogy a kormány Zichy Mihály képeiből ne vásároljon. És pedig azért voltak a vásárlás ellen, mert Zichy Mihálynak éppen

legsikerültebb alkotásaiban félreismérhetetlen a jezsuita-ellenes, a papizmust ostromló irányzat. A kormány szakértői tehát a jezsuiták s a pápa világi hatalmának védőiként tolták fel magukat, ahelyett, hogy azt nézték volna: művészeti nyereség-e a nemzetnek, ha Zichy Mihály műveiből néhány darab a múzeumába kerül? Illetékes helyen is oly értelmű előterjesztést tettek, amely odairányult, hogy a kormány ne vásároljon Zichy Mihály képeiből.

Wlassics miniszter azonban nem eléggé dicsérhető tárgyilagossággal nem helyezkedett a szakértők álláspontjára. Képvásárlásoknál művészeti sze pontok és csakis művészeti szempontok lévén előtte irányadók, úgy döntött, hogy Zichy képeiből igenis vásárol a Nemzeti Múzeum számára.

A legnagyobb elismeréssel fogadjuk a miniszter döntését, mely fölébe tudott helyezkedni mindenféle felekezeti szempontnak és tisztán a művészi oldalát nézte a dolognak. 60.000 forintot adott Wlassics a képekért.

A közúti vasut közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Az aradi közúti-vaspálya és téglagyár részvénytársaság ma déli 12 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, melyet az elnök távollétében Szirmai Rikard dr. igazgatósági tag vezetett. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Pollák Vilmos és Wappel Viktor részvényeseket kérte fel. Az ülés határozatképességének konstatálása után Tenner Lajos vezérigazgató a következőben terjesztette be az igazgatóság múlt évi jelentését:

Szomorú kötelességet teljesítünk, midőn Lustig Adolf urnak, társaságunk egyik alapítójának és évek hosszú során át igazgatósági tagjának a múlt évben bekövetkezett elhalálózását jelentjük. Vállalatunk érdekében odaadó buzgalommal kifejtett működéseért hálával és elismeréssel adózunk emlékének, melyet szeretettel és tisztelettel őrzünk meg.

A lefolyt év üzletmenetéről sem tehetünk kedvezőbb jelentést, mint milyent a korábbi év üzletmenetéről tettünk. Sőt a személy forgalomból bevételeink még kisebbek voltak, mint a korábbi években, mely csökkenést főleg az általános gazdasági pangásra kell visszavezetnünk. Teherszállítási bevételeink ellenben meglehetősen emelkedést tüntetnek fel. A teherszállítást a Magyar szalmaanyaggyár részére folyó év január hó 11-én megkezdettük. Téglagyári üzletünkre vonatkozólag jelentjük, hogy az 1900. évről áthozott téglakészletünkből a lefolyt 1901. évek nagyon kedvezőtlen építési viszonyai következtében csak 1.251.025 drb. téglát árusítottunk el. A téglagyártással a lefolyt évben kénytelenek voltunk szünetelni. Tekintettel azonban kisebb készletünkre, valamint a folyó évben némileg javuló építkezési kedvre, elhatároztuk, hogy a folyó évben a gyártást, bár kisebb mértékben, újból megkezdjük. Igyekeztünk a kiadásoknak a legszigorúbb körültekintéssel való apasztására irányult s csakis ezen körülménynek tulajdonítható, hogy kisebb bevételek mellett a lefolyt évre is az előző évekhez hasonló összegű tiszta nyereséggel számolhatunk be a tisztelt közgyűlésnek.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált és helyesnek elismert 1901. évi mérlegünk szerint, melyet van szerencsénk a tisztelt közgyűlésnek ezennel bemutatni: a tiszta nyereség kitesz 40.571 kor. 36 fill. ebből 80 részvény törlesztésére szolgál 16000 kor. marad 24571 kor. 36 fill. levonva ebből 12 %-ot az igazgatóság és hivatalnokok jutalékára 4800 kor. hozzáadva ehhez a múlt évi nyereség-egyenleget 19771 kor. 36 fill., 2473 kor. 64 fill. 222 45 kor. Indítványozzuk, hogy ebből a felügyelő-bizottságnak é. p. az elnöknek díjazására 300 koronát és a két bizottsági tag díjazására 300 koronát összesen 600 koronát és 1903 drb. forgalomban levő részvényosztalék szelvényeinek darabonként 10 koronával való beváltására 19030 ko-

ronát fordítani A fennmaradó 2615 koronát pedig az 1902. év számlájára átvitetni méltóztatassanak. Minthogy a tartalékalap az alapszabályszerű 10 százalékot elérte, ennek a múlt év nyeresémből való emelése alapszabályaink 46-ik §-a értelmében mellőzhető.

Kénytelenek vagyunk jelenteni, hogy Szilágyi Ede dr. ur igazgatóságunknak tagja ebbeli tagságáról lemondott. Szilágyi Ede dr. ur hosszú éveken át s mindaddig, míg Aradon laktott, igazgatóságunk legbuzgóbb tagjai közé tartozott, s úgy ebben a minőségben, mint társulatunk jogtanácsosaként is tevékeny részt vett társulatunk ügyének intézésében s mindannyiunk hálás köszönetét érdemelte ki.

Minthogy lemondásának Aradról történt elköltözése képezi okát, a t. közgyűlés nyilván kénytelen lesz Szilágyi dr. ur elhatározása előtt meghajolni, de lemondását bizonyára csak nagy sajnálata kifejezése mellett s a társaság körül szerzett érdemei elismerésével a köszönetnyilvánítással fogja elfogadni.

Kérjük hozzájárulásukat a hálózatunk kiterjesztése és az alapszabályunk 14. 15. 17. és 21. §-ainak megváltoztatása tárgyában külön beérkezett indítványainkhoz. Végül kérjük, hogy jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni s nekünk a lefolyt üzletévre vonatkozólag a felmentvényt megadni méltóztatassanak.

A közgyűlés az igazgatósági jelentést az abban foglalt javaslatokkal együtt egyhangulag elfogadta s a felmentvényt megadta.

Végül a közgyűlés Nemess Zsiga dr. indítványára elhatározta, hogy Lustig Adolf emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg, az igazgatóságnak és Tenner Lajos vezérigazgatónak pedig a kedvezőtlen gazdasági viszonyok dacára elért eredményes működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A közgyűlésen jelen voltak: Szirmai Rikard dr., Baader Henrik, Lustig Armin, Mittelmann D. Ferenc, Tenner József, Nemess Zsigmond dr., Domán Ignác, Lustig Andor, Tenner Lajos, Joób Gusztáv, Kwitschala Henrik, Fenyves Dezső, Ohnheiser Henrik, Ecker Gyula, Wappel Viktor, Pollák Vilmos, Westmann Gyula, Frank Fidél.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Lotty ezredesei, énekes bohózat. Este: Nagyapó, népszínmű. Mezey Péter búcsúja. (Páratlan bérlet.)

Hétfő: Veszta szüzek, operetta. Dálnoki Viktor vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Kedd: Ikrék, operetta. Dálnoki Viktor vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Szerda: Huszárszerelem, vígjáték és Dálnoki Viktor hangversenyszámai. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Nagymama, vígjáték. Bácsék búcsúja. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Kis szökevény, operetta. Felhő Rózi búcsúja. (Páros bérlet.)

Szombat: San-Toy, operetta. Árkossy Vilmos búcsúja. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Este: Cigány, népszínmű. Az egész társulat búcsúja. (Páros bérlet.)

* Mezey Péter. Azok közt, kik az immár végét járó szezonban Aradtól búcsút vesznek, találjuk Mezey Pétert is, ki holnap, vasárnap este lép fel utoljára, aztán összszedi sátorfáját s itt hagyja az ő jó közönségét, mely pedig oly nagyon megszerette ezt az istenáldotta tehetségű, kitűnő művészt. Nagyon sajnáljuk, hogy Zilahi Gyula az előkelő tehetségű, ritka jó humoru és mindig pompás színészt nem tudja beilleszteni a társulatába, a mely bizony hiányos lesz Mezey Péter nélkül. Két színész van ugyan szerződötve a helyére, de azzal tisztában vagyunk, hogy egyik sem fogja még csak közelről sem pótolhatni Mezey Péter személyét és művészetét. Bármily szerepben játszik, mindig ő az előadás központja. Számos kabinet-alkitással tette nevét emlékeztessze színpadunkon, a mely ritkán kapott még a Mezeyhez hasonló kaliberű tehetséget. Minden alakítása korrekt, tökéletes, már a megjelenése elég arra, hogy jóízű derű lopódzék a hallgatók szívébe. S amennyire szeretik, ünneplik a színpa-

don, épp oly kedvelt ember Mezey a társadalomban is. Hozzá még félig-meddig aradi ember, mert már — szólót is szerzett Gyorokon. Az igaz, hogy csak egy holdat, de azért nehéz lesz tőle elszakadni s idegenből, Szegedről dirigálni az első termést. Reméljük, hogy a derék művész, a ki már harminc éves színészkedését is megjubilálta, mielőbb visszakerül hozzánk s nemcsak a közönség szeretetében növekedik meg, ha ugyan jobban már szeretetik az aradiak, de akkorra megnövekedik a szülőcske is. Mezey bucsufellépteül a *Nagyapó* czimszerepét választotta, hogy zsufolt ház fog gyönyörködni a játékában, arról meg vagyunk győződve.

* **Dalnoki Viktor Aradon.** *Dalnoki* Viktor, a Magyar Színház bacitonistája hétfőn kezdi meg három estére terjedő vendégjátékát. Aradon Scopast éneklő először, a *Vesetaszűzek* szobrának szerepét, melylyel igen nagy sikert aratott. Második fellépte *Az ikrek* Deschamps szerepében lesz. Bucsuzól operáriákhól és dalokból hangversenyt rendez szerdán este, a mikor *Murai Károly Huszárszerelme* vigjátéka is színrekerül. *Dalnoki* hétfői felléptére jegyek vasárnap válthatók már.

* **Bucsuzások.** *Leszkay* András aradi társulata a jövő vasárnap este bucsuzik el a *Cigány* népsziműben. Mindenki szerepel benne, ha nem is önállóan, a kórusban. Addig külön bucsuestéjük lesz most vasárnap *Mezei Péternek*, csütörtökön *Bácsánknak*, pénteken *Felhő Rózsi*nak és szombaton *Arkosi Vilmosnak*. Mindegyik legszebb emlékü szepével fog bucsuzni.

* **Felhő Rózsi bucsufellépeve.** Színházunk kedves primadonnája néhány nap mulva bucsut vesz közönségétől, mely mindenkor tudta méltányolni kiváló szubrett-kvalitását. *Felhő Rózsi* a „Kis szökevény“-ben lép fel utoljára, melyben valóságos diadalt aratott szinpadunkon. A művészről iránti szivességéből *Szaday Ferenc* fog fellépni, ki mint a Cook embere még kedves emlékezetünkben él. Az előadás érdekességét emelni fogják a betét-dalok, melyekkel *Felhő Rózsi* a „Bibliás asszony“-ban és „Lotti ezredesei“-ben oly nagy sikereket ért el. A közönség a bucsueloadást fel fogja használni arra, hogy tüntetőleg fejezi ki a művészről iránti elismerését.

* **Zilahi Gyula bucsuja.** *Zilahi Gyula*, a budapesti Nemzeti Színháznak éveken át kedvelt művésze, e hó végén megvált az intézettől, mivel az Aradi Nemzeti Színház igazgatója lesz. *Zilahi Tóth Kálmán* történelmi vigjátékban. „A király házassága“ című darabban bucsuzik el a főváros közönségétől.

* **Kölcsey-zsur.** A Kölcsey-egyesület második irodalmi estélye szerdán, március 19-én lesz a városháza dísztermében. A változatos műsor a következő: 1. A legelső nagyhatalom. (A divat történetéből), írta és felolvassa *Türr Lajos* dr. ur. 2. Enekszám: a) Page belépője a „Hugenottákból“, b) Babadal, a „Hoffmann meséiből“ éneklő *Vidor Laura* urhölgy, zongorán kíséri *Vas Sándor* ur. 3. Költemények, írta és felolvassa *Csécsei Imre* ur. 4. Enekszám, Heiser: A pusztai sziv, előadja *Bing János* ur. 5. Szavaltat, tartja *Bechnitz Aborné* urnő. Helyárak: ülőhely 80 fillér, belépti-jegy 40 fillér, diákjegy (karzat) 20 fillér. Számozott ülőhelyre szóló jegyek, melyeknek ára egy korona, kedden délig előjegyezendők ifj. Klein Mór üzletében. A jegyek kaphatók a főtéri könyvkereskedésekben és a pénztárnál. Az estély kezdete pontban fél 5 órakor.

* **A Bulss-hangversenyt elhalasztották.** Késő este érkezett távirat szerint *Bulss Pál* influenzában beteg lett és ennél fogva holnapi aradi hangversenye nem tartható meg. A váltott jegyek érvényben maradnak.

* **Leszkay pöre.** A Magyar Színház igazgatósága 10.000 korona vinkulum megfizetésére pörli *Dóry Margitot*, a ki bucsu nélkül és szerződése lejárt előtt elszereződött a Népszínházhoz, a hol a napokban nagy sikerrel debütál az *Egy görbe nap* Izora szerepében. *Dóry Margit* azzal védekezik, a mivel védekeztek szerződészegésükkor *Fedák Sári* és *Szojyer Ilonka*: a kiskorúsággal.

A Fejérváry-krízis.

(Megye-e hát a honvédelmi miniszter?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 15.

A honvédelmi tárca válságának ismert ügyében el lehet mondani, hogy ma a helyzet bizonytalanabb, mint valaha volt.

Annyiféle kombináció merült fel ezuttal, hogy az, aki a különféle jól értesültség színeben álló hírekben hinni akarna, feltétlenül megőrülne. Mindmeganayi hír természetesen a legjobb forrásból ered. Egyik lap szerint *Fejérváry* megy, a másik szerint *Fejérváry* kijelentette, hogy a király kívánságára most már végképpen beletörődik a helyzetbe és marad. Az egyik forrás oly határozott részleteket hoz arról a tárgyalásról, melyet *Fejérváry* kiszemelt utódjával folytattak, mintha a honvédelmi miniszter rég nyugdíjat élvezne már.

A bizonytalan helyzetet még jobban komplikálja az, hogy most egy tekintélyes bécsi hang, a *Neue Freie Presse* is beleszól az éketlen zürzavarba. Ez a nagytekintélyű bécsi lap kitünő értesüléseivel és egyébként is szavának nagy súlyával mindenestre figyelemre méltó, cikke pedig oly érdekes, hogy érdemesnek tartjuk közölni egész terjedelmében.

A krízisre vonatkozó legújabb értesüléseink, ha érdekesek is, de egy percre sem világosítanak föl bennünket a tiszta tényállásról.

(*Fejérváry megy.*)

Összegyűjtöttük előbb azokat az indokokat, melyek a mellett szólnak, hogy *Fejérváry* miniszter megvált tárcájától. Alább majd szó lesz azokról az indokokról is, melyek *Fejérváry* maradása mellett bizonyítanak.

Hogy a honvédelmi miniszter megvált állásától, arra azokból a tárgyalásokból lehet következtetni, melyeket a kiszemelt utódokkal állítólag folytatnak. Így egyik forrásunk szerint *Andrássy Gyula* gróffal tárgyalt a kormányelnök a honvédelmi tárca átvállalása iránt. *Andrássy* gróf ma még tagadó választ adott, de a miniszterelnök bizik abban, hogy *Andrássy* végre is hajlandó lesz elvállalni a honvédelmi tárcát. Ezt sokan nagyobb nyereségnek tartanák, mintha *Krieghammer* egyik osztályfőnökét, *Jekelfalussyt* „áthelyeznék“ a közös hadügyminiszteriumból a honvédelmi miniszteri székbe.

Egy másik híradásunk szerint *Jekelfalussy* *Lajos*, designált honvédelmi miniszter a jövő héten Budapestre érkezik, hogy a miniszterség ügykörével már előzetesen megismerkedjék. Ez a forrás még hozzáfűzi azt, hogy vannak a politikusok között számosan, a kik még nem tekintik véglegesnek a *Jekelfalussy* kinevezését. Mindenesetre nemcsak a parlamentben és a társadalomban fogadnák rendkívüli szívesen, ha a hosszas katonai miniszterség után polgári miniszter következne, de katonai körökben sem idegenkednek attól a gondolattól, hogy a miniszterium élén polgári férfi álljon, aki mellett aztán, mint államtitkár, lehet jó magyar érzelmű katona.

(*Fejérváry marad.*)

Itt következnek sorra azok a híradások, a melyek szerint *Fejérváry Géza* báró megmarad állásában.

A *Magyar Nemzet* ma esti száma rendkívül magasztaló vezércikket közöl *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszteréről. Ennek kapcsán jelentik, hogy a király *Fejérváry*hoz intézett kéziratában hangsúlyozza, hogy nagy súlyt helyez *Fejérváry* további szolgálataira, minek folytán felszólítja, hogy állásában jövőre is maradjon meg.

Egy másik forrás körülbelül ugyan ezeket mondja. *Fejérváry*hoz tegnap a király magán-

kéziratot intézett. Ennek kapcsán *Fejérváry* ma délelőtt magánkihallgatáson volt a királynál. A kihallgatás után a miniszterelnökhöz ment, a kinek kijelentette, hogy ő felsége kívánságára megmarad állásában. Politikai körökben ez a hír nagy megnyugvást keltett. *Fejérváry maradása a király körbelépésének tulajdonítandó*. *Fejérváry* és *Horánszky* közt animozitásról többé nem lehet szó.

(*Fejérváry hosszabb szabadsága.*)

A *Neue Freie Presse* holnap Aradra érkező száma azt a feltűnést keltő hírt hozza, hogy *Fejérváry* hosszabb ideig tartó szabadságot kapott a királytól. A cikket itt közöljük:

Fejérváry báró honvédelmi miniszter már legközelebb hosszabb szabadságra megy, melyet vejének, *Korniss* grófnak birtokán fog eltölteni, ez az a formula, melyet a magyar kormány e fontos tagjának távozására kerestek és találtak. De nagy lenne a csalódás, ha ehhez a kisegítő eszközhöz azt a reményt fűznék, *Fejérváry* szabadságának letelte után visszatér hivatalába. *Egyszersmindenkorra el van döntve, hogy ebből semmi sem lesz.* A honvédelmi miniszter elhatározása, hogy attól a munkakörtől, melyet három évtizeden keresztül megszeretett, megváljon, visszavonhatatlan. Ha másképp volna, akkor az uralkodó rábeszélése hatott volna, mint ez már több előző esetben meg is történt.

Ez az „argumentum ad hominem“ ezuttal nem hatott. El kell képzelni, hogy *Fejérváry* báró testestül-lelkestül katona és legfelsőbb parancsolójához szíve minden csepp vérével ragaszkodik. Ha most ez az ember megjelent a császár előtt, hogy az uralkodótól a leghatározottabb alakban szabadságot kérjen és hogy hivatalától felmentést nyerjen és ha a császár kegyteljes kérelme a vitéz tábornokhoz eredménytelen maradt, akkor dőreség volna az elhatározás komolyságában továbbra is kételkedni. Ez éppen jellemzi *Fejérváry* súlyát. A honvédelmi miniszter harminc év óta a megjelenések özönében a megváltozhatlant és a maradandót képviselte. Ha az ember elgondolja, hogy *Lónyay* Menyhért gróf állott Magyarország az ügyek élén, mikor a negyvenéves *Fejérváry Géza*, mint államtitkár a honvédelmi csapatok szervezésében átvette a tényleges vezetést, hogy azóta megszakitás nélkül megmaradt hivatalában, nyolc miniszterelnököt, köztük *Tisza* tizenöt éves regimjét, kibőjtölt, politikai és személyes integritását a rettenetes harcok és támadások dacára megőrizte, akkor a most már távozó miniszterről könnyen fel lehet tenni, hogy a közszolgálatban, a mi az állandóságot és tartósságot illeti, az egész monarchiában nem lehet vele senkit összehasonlítani.

(*A lemondás okai.*)

Ha egy ilyen multu és kvalitásu ember rászánja magát, hogy dicsőséggel vezetett hivataláról leköszönjön, — írja tovább a bécsi lap — akkor ennek nehéz okai lehetnek.

Meg kell azonban állapítani, hogy ezek az okok csak részben politikai okok s nem irányulnak *Szell* miniszterelnök személye és politikája ellen.

Mikor három évvel ezelőtt a mostani kabinet megalakult, éppen *Fejérváry* volt az, aki a kabinet alakítását, a kormány vezetését elvállalni vonakodott. *Bánffy* báró őt ajánlotta utódaul. Akkor benfentes helyen azt beszélték, hogy a honvédelmi miniszter illetékes körben kijelentette, hogy sohasem volt ambíciója politikát csinálni, hogy mint miniszterelnök három hónapnál tovább nem tarthatná magát és bukása esetén nemcsak krízist idézne elő, hanem a honvédelmi miniszteriumot is sok veszélynek tenné ki, mert mint bukott miniszterel-

nők nem térhetne vissza a honvédelmi miniszteriumba.

Természetes dolog volt, hogy Széll a honvédelmi tárcát felajánlotta Fejérvárynak s ez a korona kívánságára elfogadta. Fejérváry már akkor aggodalmának adott kifejezést a nemzeti párttal való együttműködés ellen, a melytől a korábbi évekből politikai harc választotta el áthidalhatatlanul. Mióta Széll Kálmán alatt új kurzus van folyamatban, Fejérváry báró lemondott minden politikai szereplésről és tisztán reszortjának élt.

Mikor a kormányképes pártok fuziója a Széll-kabinet megalakulása előtt megtörtént, Fejérváry ki felé semmi kifogást nem emelt. Mikor Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt volt vezetője, a házelnöki méltóságra emeltette, Fejérváry tüntetőleg rászavazott volt ellenfelére, mert a házelnökség semmi szolgálati érintkezést és politikai szolidaritást nem rótt rá, mint a nemzeti párt volt elnökére.

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszterre, hivatalbeli kollegájává történt kinevezését nem akarta és nem tudta túlélni.

A nemzeti párt eme legliberálisabb tagjának a kinevezése, aki különben a fuzió óta a szabadelvűpárt régi tagjaival leginkább keresett és talált személyes érintkezési pontokat, a miniszterelnök előtt elutasíthatatlan politikai szükségesség volt, ha azt akarta, hogy a pártok egyesülése kézzelfogható realitás legyen és ne maradjon üres formalitás.

Az a föltevés, hogy Fejérváryt ez a kinevezés meglepte, nem áll meg. Az egész világ tudott róla.

Valószínű, hogy Fejérváry báró nem akarta megzavarni a miniszterelnök köreit és Horánszky kinevezetésének, akinek személyisége ellen kifogás nem emelhető, nem akart az útjába akadályokat gördíteni. Pszichológiailag azonban az a legvalószínűbb, hogy a honvédelmi miniszter más helyen, a hová őt a hála és hódolat kötelékei fűzik, személyes álláspontját rögtön érvényesítette.

(Fejérváry becsületbíróság előtt.)

Eddig nagyon, de nagyon szűk körben volt ismeretes, hogy Fejérváry báró a Terézia rend egyik legrégebbi tulajdonosa, amely rendet mint ifjú tiszt a csatamezőn szerezte és most már ennek a rendnek a kancelláriusa, azonkívül az osztrák-magyar monarchia egyik legrangidősebb tábornoknagya, kinos lelkiismeretessége folytán, természetesen szabad elhatározásból önként kérte a becsületbeli eljárást önmaga ellen. Bánffy miniszterelnöksége alatt a Kassics-féle hírlapi támadások miatt.

Főlöszleges volna annak a megjegyzése, hogy ez az önként kért vizsgálat a katonai becsületbíróságnak fényes fölmentő ítéletével végződött. Ezt a gyötrelmet a honvédelmi miniszter a nemzeti párt politikusainak soha sem tudta megbocsájtani és hajlandó volt, a pártközlöny támadásaiért a párt vezetőit felelőssé tenni. Ez 1895. és 1896. években történt.

Mindig fölcsaptak a szenvedés hullámai, valahányszor a honvédelmi miniszter a nemzeti párt egy-egy újabb alakjával találkozott és így történt három évvel később ama viharos novemberi éjjel, amikor az ellenzék tizennégy óra hosszat nem eegedte szóhoz jutni a honvédelmi minisztert. Ekkor vágta a nemzeti párt szemébe, hogy ez olyan párt, mely a tisztességet bojkottálja.

(A kényszeredett békülés.)

Amaz éjjelen, a melyben a császárt budai várában álmából kellett fölrázni, hogy a minisztertanács határozatát, a melylyel a parlament elnapollatott, jóváhagyja, Fejérváry Géza báró hosszú idő óta és csak nehezen visszafojtott in-

dulata elementáris erővel tört ki. De, mint parlamentáris miniszter, megemlékezve kötelességéről, Fejérváry megtalálta a kellő formát, hogy az indulatában mondott szavakat visszavonja.

Személyes érzelmei azonban nem változtak. Ezt Széll Kálmán is jól tudta és ezért kormányralépésekor legelső diplomatikus lépései közé tartozott, hogy legalább külső kibékülést hozzon létre. Apponyi Albert gróf és Horánszky Nándor látogatást tettek a honvédelmi miniszternél. Olyan kijelentések történtek, a melyek kapcsán a nemzeti párt két embere igyekezett annak utólagos bizonyítékát adni, hogy ama támadásokban részük nem volt és hogy a közosséget azokkal megtagadták.

Ezeket mondja el holnapi érdekes cikkében a *N. Fr. Presse*.

Legújabb hírek.

Késő éjjel azt telefonálja budapesti tudósítónk, hogy *Fejérváry Géza bárót sikerült rávennie a királynak a lemondás visszavonására s így most már bizonyos, hogy a honvédelmi miniszter — marad.*

A délelőtti magánkihallgatás feltűnő hosszan, teljes háromnegyed óra hosszáig tartott. Mikor Fejérváry a kihallgatási teremből kijött, nagyfokú meghatottság látszott rajta. Visszatérve a miniszteriumba, ott csak ennyit mondott:

— *Maradunk!*

A válság e szerencsés megoldásának híre gyorsan szétfutott és meglepedést keltett. Ugy mondják, hogy *Lukács László* pénzügyminiszternek nagy része van abban, hogy Fejérváryt sikerült megtartani a kabinetben. Ő felsége egyesén ráparancsolt a miniszterre, hogy maradjon, s ő, mint jó katona, engedelmeskedett: maradjon, mert legfőbb Ura úgy kívánja.

A félhivatalos *Magyar Távirati Iroda* éjjeli kiadásában már jelenti, hogy a válság elsimult s a Fejérváry lemondásáról költött hírek nem nyertek megerősítést. A miniszterelnök igen nagy súlyt helyezett arra, hogy Fejérváry bent maradjon a kabinetben, a mit immár sikerült biztosítani. A miniszter nemcsak tárcája le-tárgyalásáig marad meg, hanem *azon túl is.*

A Fejérváry báróhoz intézendő királyi magánlevél a hivatalos lap *holnapi* számában fog megjelenni, még pedig a nem hivatalos rész élén, ezzel a címmel: *Kedves tábornoknagya, Fejérváry báró!* A levél tartalma rendkívül hízogó. A király felszólítja benne Fejérváryt, hogy lemondási kérvényét ne terjessze be, ejtse el azt a szándékát, hogy kiváljon a kabinetből s maradjon meg abban továbbra is. Ő felsége *méltányolja ugyan azon okokat, melyek a minisztert visszavonulási kérvényének előterjesztésére birták, de ismételve felszólítja arra, hogy maradjon meg.*

A király e magánlevele a személyes kegynek legkitüntetőbb jele s dacára annak, hogy politikai érdekből lett kibocsátva, még sem politikai aktus.

TANÜGY.

(—) *Az Aradvidéki Tanítóegyesület* aradi fiókbizottságának holnap délelőtt fél 11 órakor a polgári fiúiskola dísztermében ülése lesz, a melyre úgy a rendes, mint a pártoló tagjait tisztelettel meghívjuk. Az ülés tárgya: *Schultz* Imre kiérdemült képezési tanár szakelőadása. Aradon, 1902. március 15. én. *Sófalvi* György elnök, *Czobor* Ottó jegyző.

(—) *Megjutalmazott tanító.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Herman* Gyula *galsai* róm.

kath. tanítót a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanusított kitűnő szorgalma elismerésül 100 kor. jutalomban részesítette. *Szever* Ferenc dr. világosi plébános az iskolaszék gyűlésén adta át a jutalmat, melegen megemlékezve a tanító érdemeiről. A kitüntetett tanító meghatóan köszönte meg a nem várt jutalmat.

(—) *Magánvizsgálatok.* Az aradi községi polgári fiúiskolában a husvétii magánvizsgálatok március hó 22-én tartatnak meg.

(—) *A galsai róm. kath. hitközség* a legutóbbi gyűlésén választotta meg az iskolaszék tagjait. Tagokká választottak: *Bandur* József, *Csomós* József, *Marczinak* János, *Puskás* Imre, *Sebestyén* János, *Tóth* István és *Zimmermann* István. Az iskolaszék alakuló gyűlését folyó hó 14-én tartván, megválasztotta elnöké *Tóth* Istvánt, jegyzővé *Herman* Gyula tanítót és gondnokká *Sebestyén* Jánost.

Dreyfus kapitány.

(Egy érdekes találkozás.)

Arad, március 15. *Brandes* Györgynek, a neves írónak, a minap alkama nyílt egy társaságban beszélgetni *Dreyfus* Alfrédrel. Erről a találkozásról írja meg benyomásait a következőkben:

Nemrég egy dejeuner megkezdése előtt, amikor a vendégek összegyűltek egy nagy, palotaszertű házban, a gazda egy kis, sovány, kékszemű ur kíséretében jött felém és bemutatta:

— *Dreyfus* Alfréd kapitány.

A felém nyújtott kezét megszorítottam és mélyen meghatódtam arra a gondolatra, hogy szemközt állok avval a férfival, aki esztendőnkön keresztül olyan nagy szerepet játszott az egész világon. *Dreyfus* középmagas, a feje egy kissé előrehajlik, a vonásain nincsen semmi feltűnő, a mosolya kellemes, a szája szép, a bajusza szőke, hegyes szakállá őszbe játszik, a rövidre nyírott haja ezüstfehér. A fellépése természetesen hat, egyszerű; a hangja elfojtott. A származása, amely szerencsétlenségének legelső rugója volt, az arcvonásain egyáltalán nem látszik meg. Az első benyomás alkalmával a külseje szókének hat, és a szemek színe északra emlékeztet.

Mennyi sok rosszat mondtak erről az ember-ről! Nemcsak az ellenségei — ki törődnek evvel? — hanem ártatlansága védelmezői is. Azt mondták: természetes, hogy a *Dreyfus*-kérdés azoknak a köröknek a csunya gazdálkodása nélkül nem keletkezhetett volna, de a *Dreyfus* szoretreméltóságának a hiánya nélkül sem. A tartózkodását, a hideg természetét emlegették, amelyek a bajtársaihoz való viszonyát magyarították meg. De egy idegen megfigyelő kevesebb súlyt fektet erre, mint azokra a közleményekre, amelyek arról a viselkedésről szólnak, amelyet *Dreyfus* a pör befejezése után azokkal az emberekkel szemben tanusított, akik az életét megmentették. *Picquart*nak, aki mindent feláldozott neki: a karrierjét, a szabadságát, egy névjegyet küldött néhány lekötelőző szóval. De látogatást nem tett nála. *Zolát* sem kereste fel. Csak *Clemenceaux*nek fejezte ki személyesen köszönetét, de úgy reá, mint másokra a fardt ember benyomását tette. Hangsúlyozták a Rennesben való fellépését, amely minden várakozás ellen való volt. Egyetlenegyszer sem szidta ellenségeit és vádlóit. Egy pillanatra sem vesztette el lelki egyensúlyát.

A vele való több órai szórakozás után ezek az indirekt benyomások nyom nélkül megszűnnek. Azok, akik róla ezeket a kedvezőtlen híreket terjesztették, nagyon rossz pszichológusok lehetnek. *Dreyfus* Alfréd egyszerű, kevéssé komplikált ember akinek a lényét két alaptulajdonsága alkotta: hogy elzászi születésű és hivatásos katona, testtel-lelékekkel tiszt, akinek mint elzászinak, a hazája elvesztése az élete döntő eseményévé vált. Munkás, kötelesegtudó, családi életet élő ember, akit nemes

A Cervelló tanár-féle

I G A Z O L

és az ehhez szükséges belégző készülék „SALUS“, a melyet bel- és külföldi kórházakban a tüdő és légzőszervek bajainál ki-próbáltak, orvosi rendelésre minden gyógyszerárban kapható.

Prospektust és felvilágosítást bérmentve küld a

„NÁDOR GYÓGYSZERTÁR“

Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

2 kazal SZÉNA,

egyik 12, a másik 16 öles, egészben vagy fele részében

eladó

Kintzig Jánosnál

Konopon.

Gurahonezi portlandcemento

egyedül magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normáitól 60-70 százalékkal felülmúlja. rendkívül finom örlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak szertáránál
Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja.

Üzlet felosztás és végeladás!

Rövidáru-, férfi-divat-, női pipere-, diszműáru-, kalap-, cipő-üzletem felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett végeladást

rendezek s a raktáron lévő áruk minden elfogadható árban eladatok.

Tisztelettel

Ruzsonyi Endre

Arad, Andrassy-tér 24., Hungaria kávéház mellett.
Az üzleti berendezés eladó.

Az életmentő.

Igaz történet az életből. — Elbeszéli: **Fábián András, Turkeven.** (Utánnomás tilos.)

Mióta áll a világ, senki sem látta oly hasznát az olvasásnak, mint az édes atyám, a ki nagy beteg volt és hogy most egészséges, annak köszönheti, hogy olvasni tud.

Nyolcz esztendeig kínlódott jó atyám. gyomorgörcs és bélhurutja volt s vészegységben szenvedett; minden esztendőben vérhas támadta meg, s emellett szívdobogás. Ezek voltak belső betegségei, de borzasztó külső bajokban is szenvedett szegény. A csúzos és rheumatikus bántalmak rettenősen kínozták, dereka fájt, iszonyu szaggatásai voltak és semmi sem használt neki. Már-már föl hagyott azzal, hogy orvosi szerekért hasztalan dobálja ki a pénzt, s párnákba csavarva egész napon át a kályha mellett ült s az imakönyvben s naptárban olvasgatott. Egyszerre csak felkiált.

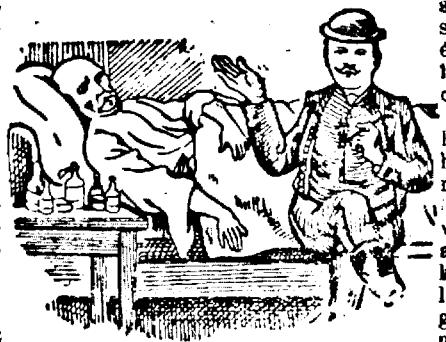
— Ez az! — Micsoda? kérdeztük mi.

— Ez az! ismétlé az öreg és egy elbeszélésre mutatott, melynek a címe: „Egy öreg ember titka“, melyben elbeszéli ifj. Szabó István, hogy a világ semmiféle szere már nem használt neki, végre a híres Feller-féle Elsa-Fluid"-hoz folyamodott, mely nem csak őt, de a faluban még sok más embert is meggyógyított.

Nem akartuk elrontani kedvét és kívánságára Feller V. Jenő gyógyszerárától a „Szt. - Háromsághoz“ Stubica, templom-utca rendeltünk 12 üvegese Elsa-Fluidot, mert kevesebbet nem adnak. A patikus ur 5 korona utánvét mellett egy tucat Elsa-Fluidot küldött és használati utasítást mellékelte hozzá, melyből megtudható, mikép kell használni. A posta költséget ő maga fizette.

Feller-féle Elsa-Fluidot kezdte használni. Hat hét alatt úgy látott, mint egy fiatal ember. Nagy Jánosnak és még 20 embernek szurása és derekzabaja volt, a fejük és keresztcsontjuk fájt, erősen köhögtek, influenza-szerű voltak és valamennyit egészségessé tette a Feller-féle Elsa-Fluid. Erős Karolynának szédülései voltak és mellbaj kínozták. vérg köpött a láza volt, úgy, hogy a tejet is elvesztette, csecsmője eméltogva hasgörcsöket és kiütéseket kapott, ezt a szegény asszonyt is kigyógyította a Feller-féle Elsa-Fluid, újra volt teje s gyermeke is pompásan meghízott. A plébanos ur gazdagszonya orbánczot kapott az arcán, mérges daganata volt a lábán s a nyaka fájt. Kolompár András remeseg fogfájásban és hat gyermeke sárgaságban szenvedett, gyomorbajuk, hányingerük, dugulásuk és gilisztájuk volt. A Feller-féle Elsa-Fluid úgy ezeket, mint minden előforduló betegséget kigyógyított.

Az Elsa-Fluid mind híresebb lett, a szegény emberek öszszegyűjtötték pénzüket és sokan együttesen 16 koronáért négy tucatot rendeltek, hogy gy olcsóbbá kerüljön. Ez a szer az apró marhának és a sertéseknek is használ. Az én öreg apámnak nem volt nyugta és egyre azon gondolkozott, mikép mutathatná ki háliját Feller V. Jenő gyógyszerész urnak nek egészséget köszön-

— Az olvasásnak köszönhetem, hogy erre a jó szerre találtam, amely az én életmentő volt. Új hát le fiam, ird meg, hogy mint segített rajtam a Feller-féle Elsa-Fluid s mi a legmélyebb hálát érezzük iránta és ne sajnálja, nyomassa ki az újságokban és naptárakban, hadd tudja meg a világ, mily hathatós szer az Elsa-Fluid.

Ti, kedves olvasók, ha az Elsa-Fluidot meg akarjátok rendelni, így czimezzétek:

Feller V. Jenő gyógyszerárának
Stubica, templom-utca (Zágrábmegye).

és adja a jó Isten, hogy ez a csodaszer soha se fogyjon ki, s mindenkinek oly hathatósan segítsen, mint az én öreg atyámnak.

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBÖRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszűntet szeplőt, májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czímores védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs. Apáczán: Bonomi Antal, Cs. Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Ármán, Elekén: Ifj. Pekker István, Földékon: Horos Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahoneczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schögl Pál, Kun-Ágotán: Fejes Lajos, Kurtieson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rókszin János, Pankotán: Posevitz Gusztav, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Sí-mándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

14 napon keresztül óránként husz csep-pet ivott atyám egy kanálnyi tejben ebből a jóillatu Elsa folyadékából s minden reggel és este jól bedörzsölte magát az Elsa-csöppekkel. A 9-ik naptól kezdve jobban érezte magát és 2 hét múlva pedig egészséges lett.

A faluban hamarosan megtudta minden ember, hogy atyám egészséges. Valamennyien Feller-féle Elsa-Fluidot rendeltek s csodálatosan az mindenkinek használt. Itt csak néhány esetet akarok említeni. A Dandár István öregsége következtében szemgyöngöségben szenvedett, már közel volt a megvakuláshoz s emiatt a

A valódi Feller-féle Elsa-Fluid az egészségügyi hatóság által meg van vizsgálva és jóváhagyva. A berlini, római, londoni, párisi és nizzai kiállításokon aranyéremmel tüntették ki. (Csak akkor valódi, ha minden üveg az „Elsa“ védjeggyel van ellátva.)

Nemcsak betegek, hanem egészségesek is rendelik, mert az idegek erősítésére, az arczbőr üdítésére és szépítésére, a fej mosására, korpa és hajhullás ellen és ezenkívül mint kitűnő szobaillatot is használják.

Egy tucat (12 üveg) postán szállítva 5 kor., 24 üveg 8-60 kor., 36 üveg 12 kor., 40 fill., 48 üveg 16 kor. bérmentve, utánvétet vagy a pénz előzetes beküldése után. — A ki másodszor rendel, minden 12 üveghez

1 üveget ingyen kap.

Törv. védve.

Védjegy.

Mindenkinek megmondom és megírom, hogy csakis a híres Feller-féle

„ELSA-FLUID“

mentette meg az életemet.

Irja
Ifj. Szabó István
Pakozd.

Postán vagy a pénz előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő:

FELLER V. JENŐ

gyógyszerár.

ő csász. és kir. fensége Bourbon Fülöp herczeg udvari szállítója

STUBICA templom-utca (Zágrábm.)

Főraktárak Budapesten: Török Mózes gyógyszerárban, VI., Király-utca 12 Dr. Egger-féle „Nádor“ gyógyszerárban, Váci-körút 17. Zoltán Béla gyógyszerárban, V., Nagy-korona-utca 23. Aradon Gutori Földes Kelemen gyógyszerárban.

18 éven át egész testemen két négykörös sebekben szenvedtem, senki és senmi sem segített rajtam, csak az én Elsa-Fluidja, mely teljesen kigyógyított. Hónapoknál Endre Kőrösbánya.

Szöllőkaró!

7 láb hosszú, tökéletes száraz tiszta tölgyfa, fatelepemen

Kossuth-utca sarkán

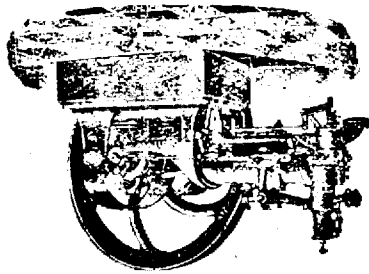
ótemető előtt ⁹⁷⁷

megtekinthető s nálam bármely vasuti állomásra rendelhető.

69. TELEFON 69.

Aufricht Miksa.

Lakás Ötvös-utca 15. sz.

Motorvásárlók

vétel előtt arról szerezzenek meggyőződést, melyik gyártmány a legjobb!!

Drezdai motor-gyár részv.-t.

(Ezülött HILLE)

gyártja az elismert legjobb benzín és gásmotorokat és benzínlocomobilokat. Malmok, takarmány-kamrák, cséplés és minden más üzemhez kipróbáltan a legtekélyesebb, legegyszerűbb szerkezetű, legtartósabb, legkönnyebb

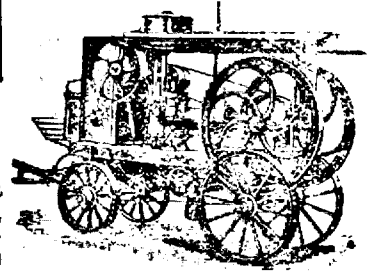
kezelésű és legolcsóbb üzemű gépek. Legelőkelőbb referenciák több évi legkielégítőbb üzemekről rendelkezésre.

Vezérképviselőt és mintaraktár: **Gellért Ignác és Társánál**

BUDAPEST, VI. Teréz körút 41. szám (a nyugati pályaudvar közelében.)

Minden kiállításon és versenyvizsgálaton legelső díjakkal kitüntetve!

1971

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy helyben

Andrássy-tér „Nádor” szálloda épületben

egy a mai kor igényeinek megfelelő

uri szabó-üzletet

nyitottunk.

Üzletünket a legjobb minőségű belföldi, valamint **valódi angol szövetekkel** szereltük fel s ekként a legmesszebb menő igényeknek is, **ugy a szövetek minősége, mint a szabás kifogástalansága és eleganciája** tekintetében megfelelhettünk.

Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlván, vagyunk

teljes tisztelettel

Goldner és Wormser,

uri-szabók.

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
 1 üveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és utóerősítőül, fizetőkönél, inak megerősítésére stb., az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenni védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarországon valamennyi gyógyszerüzletben és desében. Forakár. Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság

37200—902. F. IV. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomásokon a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	f. é. márczius hó
Fiume	14-én
Pozsony	17-én
Eszék	17-én
Miskolcz g. p. u.	17-én
Bpest. ny.	17-én

Szabadka	18-án
B.-Csaba	18-án
Debreczen	18-án
Bpest dpart	19-én
Pápa	19-én
Kolozsvár	19-én
Győr	20-án
Kassa	20-án
Pecs	20-án
Kecskemét	21-én
Szeged	21-én
Szatmár-Németi	21-én
Ujvidék	26-án
Arad	26-án
Zágráb	26-án
Nagyvárad	26-án

Budapest, 1902. márczius hóban.

Az igazgatóság.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer daczára, legtöbbször kiérthetatlannak tartják a tyukszemert, már nem is igen ajánlanak nyugodt lélekkel tyukszemirtő szert, hacsak nem ismerik az „**ANAGALLINT**”, a mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerem siertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat, hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem ki önnek, hogy megszabadított a gyötrő tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én.

Tisztelője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bármilyen bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt elpusztít a

Hajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási bűtyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. **Ára 35 krajczár.**

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriuma

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

1810—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett Glogovác község jegyzői állására pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. tez. 6. §-ában előirt képesítésükkel igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **f. évi április hó 5-ének déli 12 órájáig** anynyival is inkább beadják, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A jegyzői állás javadalmazása a természetbeni lakáson kívül a következő:

1. Évi törzsfizetés 700 korona.
2. Gabona váltáság évi 800 „
3. Széna váltáság évi 204 „
4. 41 köbméter tűzifa.
5. $\frac{2}{4}$ külállományu föld haszonélvezete, a melyért az adót a jegyző fizeti.
6. Magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás f. évi április hó 7-ikén délelőtt 10 órakor Glogovác község-házánál fog megtartatni.

Arad, 1902. márczius hó 14-én.

541

Dr. Baross Ferencz,

főszolgabíró.

142—902. tkvi szám.

Árverési hirdetés kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhiré teszi, hogy néh. Mancsek Károlyné, előbb özv. Gilányi Mihályné szül. Hirth Ágnes volt aradi lakos örökhatározó hagyatéka ügyében az aradi kir. törvényszék (az aradi kir. járásbíró) területén lévő, Arad városá-fekvő, az aradi 626. sz. tjkvben A. + 1. sor. 751 hrsz. a. felvett ingatlanra 4000 kor. becsértékben és kikiáltási árban és a vételárnak az árverés napján való teljes befizetése mellett az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi április hó 5-ik napján d. u. 3. órakor az igazságügyi palota I. em. 88. sz. irodában megtartandó nyilvános árverésen a megajánlott 2975 kor. 50 filléren alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A bánatpénz a vételárba fog beszámíttatni.

Kelt Aradon, 1902. évi január hó 25-ik napján. A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

zir. tveszki bíró.

503

Uri-, fiu- és gyermekruha raktár:

Kassovitz Fülöp

Arad, Andrassy-tér 9. sz.

Igen tisztelt vevőimnek és a nagyérdemű közönségnek van szerencsém szives tudomására hozni, hogy **Lux Mór** urat kölcsönös megegyezés folytán üzletem további vezetésétől felmentettem és annak további vezetésével

REICH SAMU urat

biztam meg, ki üzletemet modern alapokon, a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja azt vezetni. Ezen ügyes, szakképzett kereskedő iparkodni fog az igen tisztelt vevők legmesszebb menő kívánásainak is lehetőleg eleget tenni.

Különösen felhívjuk szives figyelmüket

belföldi, továbbá valódi francia és angol szöveteinkre,

melyekből óriási raktárt tartunk. Nemkülönböztetve ajánlok nagybani megrendelésre kész **CIVIL** ruhákat, valamint **KATONAI** és **HIVATALNOKI** egyenruhákat, a legjutányosabb áron.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Arad, Andrassy-tér 9.

Hivatkozva fenti hirdetésre, bátorodom a t. c. közönséget tömeges látogatásra felkérni és már előre is tudatom, hogy méltányos áraink és előzékeny eljárásunk által a teljes bizalmat kiérdemelni fogom.

531

Tisztelettel

REICH SAMU.

530. NEMZETI

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csusz, derékfájás,

csipőfájás, hátbaj,

mellbaj, köhögés,

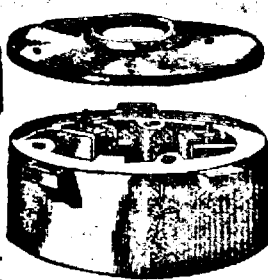
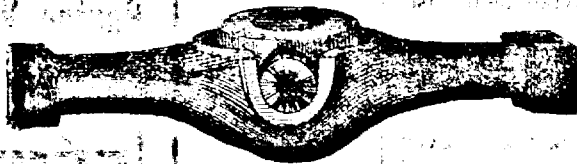
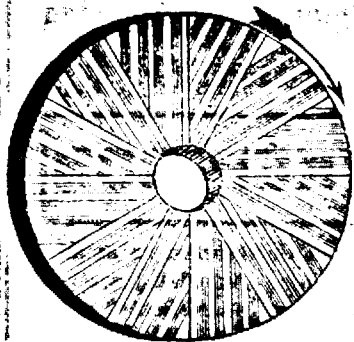
minden meghűlés ellen.

Óvakodjunk csekélyebb értékű utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós Arpád gyógyszer-tára az „Isteni Gondviselés”-hez és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Szabadság-tér.

1894

Nagy raktár
elsőrendű portland-czement
és vízhatlan mészből.

≡ Az ujvidéki kova malomkövek egyedüli elárúsítása. ≡

Malom-berendezések és azokhoz szükséges eszközök és anyagok:

Sárospataki és francia malomkövek, valódi svájci malomkő élesítő szerszámok, francia köszörűkövek, kül és belföldi gépszijak, hengerek, lisztelyem szövetek, felvonó hevederek, serlegek, serleg-csavarok, fa-szija korongok, kötél korongok, legjobb minőségű kenőanyagok, zsák-taligák, ólom-zárak stb.

Szusz-gyárak részére: Különböző jó minőségű gép és henger olajok, süritő anyagok, asbest-lemezek, asbest zsinórok, Burgmann féle tömitések, olajbelek, Hungaria-frictions zsinórok, kautsuk-árak, kender tömitések, feszmerők, ellenőrző csapok, vízállást mutató készletek, sárga és vörös rézcsövek, kovácsolt vascsövek és összekötő részei, gőzhenger kenő-szelenczék, Stauer-féle kenő-szelenczék, önműködő kenő-szelenczék sárga rézből.

Cséplőgépek és locomobil javításához szükségeselt dobsinok, dobsin-csavarok, locomobil forraszók, csősüritő gépek, sodrony és sörte csőkefék, csavar metszők, csavar-kulcsok, réteg-fém, rozselők, szerszám acél, cséplőgép rosta-lemezek, tápszivattyu kautsuk csövek, emelő gépek stb.

Gazdaságok részére: gazdasági, raktármérlegek, gabona zsákok, legjobb minőségű cséplőgép, locomobil, kazal, székér-takaró ponyvák, gép olajok, gépszir, kocsikenőcs, petroleum, carbolineum fedőlemez és szegek, kerti és tüzi fecskendők, kender tömlők, cukorrépa-művelő eszközök stb.

Szőlőszetek részére: borsajtók, bor-szivattyúk, prima minőségű kautsuk-tömlők, perme-tezők és alkatrészei, kékkő kénpor fuvo stb. — Legjobb minőségekben és a legjutányosabb áron kaphatók

358

Magyar Ferencz

gép-, szerszám- és műszaki kellékek üzletében

Aradon, Zrinyi-utca 6. szám. — Megyei és városi telefon 30 szám.

Telefon 39. szám.

Ajánlunk igen t. vevőinknek első
minőségű szagatlan

fűtő-köszenet

50 kilós zsákokban csomagolva, bór-
mentve hazhoz szállítva

100 kiló 3 kor. 40 fill.

Allandóan raktáron tartunk

elsőrendű
kovács-köszenet

és darabos 1470

bűk-faszemet is

50 kilós és 25 kilós zsákokban.
Megrendelések pontos hazaszállítása
végett felnap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés esélyéből az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók eből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarúl, mire megtartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bórmenteltendők. 1841

Életrevaló ujítás!

Visszatérve tegnapi lapunk közleményére, ma abban a helyzetben vagyunk, hogy hű másolatban és eredeti nagyságban bemutatathatjuk olvasóinknak a Porter Vilmos Nagy Áruházában új év óta rendszeresített fénykép-bont.

A csinos és praktikus kezelhető karton-lap egyik oldalán a következő szöveg olvasható:

!! Tessenék megóvni!!

FÉNYKÉP-BON

Minden bevásárlás alkalmával sziveskedjék a bevásárlás összegét jelen jegyzéken pénztárunknál ellenértékre.

Bevásárlási előjegyzés!

Kelet	Tomb	ÖSSZE		Megerősítve
		Kor.	fill.	

Porter Vilmos Nagy Áruhaza
Arad, Szabadság-tér.

Tessenék fordítani!

A másik oldal az ingyen fényképek kedvezményét magyarázza, különösen kiemelve, hogy a 20 korona összegű bevásárlás, mely egy képre jogosít, történhet most már részletekben is, s hogy egy fényképen két, esetleg több személy is nagyítható. Az eredetinek hű másolatát a következőkben adjuk:

Porter Vilmos Nagy Áruhaza
Arad, Szabadság-tér.

FÉNYKÉP-BON

Pénztáram minden vásárlást ha az még oly csekély összegű is, a tuloldali jegyzéken megerősít, s midőn az összes bevásárlások 20 koronát teeznek ki,

teljesen ingyen adok

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 65 centiméter magasságú, hű

életnagyságú fényképet,

csupán a díszes papírkörétért, melybe a kép foglalva lesz, térítendő meg önköltségem fejében 3 korona. Egy fényképen két, esetleg több személy is nagyítható. — Számtalan elismerő nyilatkozat tanuskodik arról, hogy a nagyítások kitűnően sikerülnek.

Az áruház a következő osztályokra van beosztva:

- I. Uri-divat osztály.
- II. Női-divat osztály.
- III. Háztartási és díszítő cikkek.
- IV. Alkalmi ajándékok.
- V. Aradi emléktárgyak.
- VI. Játékszerek.

189

7288—1901. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Krisán János végrehajtónak, Keiser Jakab végrehajtást szenvedő elleni 569 kor. tőkétövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén lévő, Új-Panát közszéknél fekvő, a 116. számú telekkönyvben A. I. 1. sor alatt felvett egy házból álló ingatlanságra az árverést 700 kor. ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenebb megjelölt ingatlanság az 1902. évi április hó 3-ik napján déli 10 órakor Új-Panát közszékházában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3383. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi deczember hó 8. napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,
tszék bíró.

Magy. kir. államv. üzetv. Szegeden.

41555—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1902., 1903., 1904. évben a gombos erdődi kompátkelés céljaira szükséges, komponó sodronykötélék szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmány bélyeggel, melléklet ivenkint 60 filléres bélyeggel ellátott ajánlatok, esetleg minták lepecsételve legkésőbb 1902. évi márczius hó 27-ének déli 12 óráig a vonatkozó és az ajánlott kötelek egy-egy darabja értékének 5%-át kitevő bánatpénzek pedig 1902. évi márczius hó 26-ának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségénél benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291—1896. igazgatósági számú általános szállítási feltételek, továbbá a 41555—1901. sz. szegedi üzletvezetőség által kiadott különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely a szegedi üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál betekinthető.

Ezen ajánlati felhívásra az ajánlatot tenni szándékoznak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési osztály az ajánlati felhívást díjtalanul kiadja, vagy kívánságra postán megküldi.

Szeged, 1902. évi márczius hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

(Kötényemés nem díjazható.)

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronára kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ar-

tosításokat a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való kö-
nyeg mellékelendő. Telefon arányoskód
nem ad a kiadóhivatal.

Három hold szőlő

Paulison, 7 percnyire az állomás-
tól, fele részben már beültetve,
kedvező feltételek mellett eladó. Bő-
vebbet Kilényi János Aradon. 433

Kiadó lakás:

Tökölly-tér 6/b. szám alatt egy első
emeleti erkélyes utcai lakás, 4
szoba (parkettás) előszoba, fürdő-
szoba és hozzátartozókkal május
1-től kiadó. 528

Uj hintók

olcsó árban kaphatók Ujterem-ut-
ca 11. szám alatt. Bővebbet ugyan-
ott a házmesternél. 523

Egy nagy boros pincze

nagy hordókkal ellátva, bérbé ve-
hető Perenyi-utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 439

500 forintot

fizetek annak, aki
Bartilla
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Dr. Kössel, (R. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt hatá-
rozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hami-
sitványok feljelentői jól díjaztatnak. —
Kapható Aradon: **Rozsnyai Mátyás**
gyógyszertárban Szabadság-tér. 303

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOS

a magyar kir. Államvasutak gépgyárá-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője
Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.
Kivánatra küld 1580
árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet ugy-
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Ara-
don, a háltere az „Arany petyka”-
helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi ár-
folyam szerint mindenkor nálam kapha-
tók. Póztai megrendelések a legponto-
sabbban utánvét mellett eszközöltetnek.
Beccses pártfogásáért esd

tisztelettel

Widlovits Mária,
haláruda tulajdonos.

302

Himzések.

Nagy termelőképességű svájci himzómintagyár
keres tisztességes és tevékeny hölgyeket
nagy ismeretséggel a minták eladása céljából.
Árak osztrák értékben.

Az áru franco, csomagolva küldetik.

Ajánlatok Za. G. 269. Rudolf Mosse St. Gallen, Svájc

inézendők.

Telephon 436.

Vasgerenda, szekertengely, ráfvas,
aczelcsákányok, metsző-olló, kertész
fűrész, oltókések és egyéb áruczik-
kek jó minőségben és olcsó árban
kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésben 1561
Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Telefon szám 485.

T. Cz.

Van szerencsém nagyrabecsült
rendelőimnek szíves tudomására
adni, hogy folyó évi február hó 1. étől

a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra
lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tökölly-téri Kishalmi-féle gőzfűrdő mellett
folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy
nagyrabecsült rendelőimet ezután
is legnagyobb odaadással, szolid
és pontos kiszolgálásban része-
sítsem, miért is az eddigi pártfo-
gásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség be-
ccses bizalmába ajánlva maradok
kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Bérháztulajdonosoknak

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42 1/2 és
50 évre jutányosan és előnyös
feltétel mellett közvetít és ér-
tesítést ad

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

HAUSZER G.

hangszerkészítő

Aradon, Deák Ferencz-utca 8. sz.

Készít mindennemű

fa-, ércz-, fúvó- és ütő- hangszert

a legfinomabb és legjobb kivitel-
ben és tiszta hangzásban.

Hag dúk 5 koronától feljebb, min-
den kellékek jutányos áron kap-
hatók.

Javitások

legjobbán és legjutányosabban esz-
közöltetnek. 542

Kitűnő javító-műhely

vonó hangszerek részére.

Használt hangszerek ujjakkal cserél-
tetnek be.

Boros Béni-tér és Nádor-utca

sarkán levő

Schreyer-féle

telkek

házhelyenkint

szabad kézből eladók.

A felosztási terv megtekint-
hető és a feltételek megtudha-
tók Dr. Szende Tivadar ügyvéd
irodájában, Szabadság-tér 12.
szám. 506

Moltányos árak
mellett
szép

Báli meghívók.

Tánczrendek!

Levélpapírok!

Borítékok!

Névjegyek!

Gyászjelentések!

Számlák!

Falragaszok!

és minden egyéb
NYOMTATVÁNYOK

készítetnek
a legnagyobb
választékban

Aradi nyomda részvény-
társaságnál.

1114—1902.

Borosjenői járás főszolgabirojától.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye borosjenői járáshoz tartozó Barakony nagy-
községben lemondás folytán megüresedett jegyzői állásra az
1886. évi XXII-ik tetz. 82. §-a értelmében ezennel pályázatot
nyitok és a választás megtartásának határidejeül márczius
hó 24-ik napjának d. e. 10 óráját Barakony községhezához ki-
tűzöm.

Mindazok, a kik ezen II-od osztályu javadalmazással rend-
szeresített jegyzői állást elnyerni óhajtják, az 1883. évi. I.
tetz. 6.-ban előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt
folyamodványokat legkésőbb márczius hó 23-ik napjának d. u.
5 óráig hozzám nyujtsák be.

Borosjenő, 1902. márczius 12.

529

Borsos Géza

főszolgabiro.

Csak Globus
készítő
kivonattal
készítünk

Arany éremmel kitüntetve a párisi vi-
lágkiállításán 1900-ban és arany érem
Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.
Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

TROPON tápláló és erősítő szer, a legjobb és legolcsóbb fehérnyé-készítmény, kapható a következő alakokban:

TROPON por-alakban, a hus leg-táplálóbb része, tiszta fehérnyé, ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosán fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában a fehérnyé izomerősítő hatását a vérszegénység, sápadtság, ideggyöngöség legjobb orvosszere.

TROPON-CACAO a leg-táplálóbb reggeli ital, tiszte táplálóbb, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEK-TÁPLISZT a leg-tartalmasabb és legmegbízhatóbb gyermek-táplálék. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropon (fehérnyé) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más tápliszte.

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Árverési hirdetés.

A csálai állami szőlőtelep gazdasága felesleges zabszalma készletének eladására árverést nyitok.

Az árverés f. hó 24-én d. e. 9 órakor magán a telepen (Arad mellett) tartatik meg.

Az árverés tárgyát 2000 mmáza zabszalma képezi s annak vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtnak és részlet ajánlatok is tehetők.

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek igazgatósága Aradon.

524

TELEFON 438.

Legnagyobb választék arany, ezüst és ékszer-tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA, Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban megvétetnek, vagy be-cseréltetnek.

Gömbölyű rózsakarókat

és

virágbotoeszkákat,

továbbá

szőlő- és árvédelmi karókat

ajánlanak

Munk H. és Fiai

gőzfűrés-, parkett-, hordó-, láda- és faárugyár

Maros-Slatinzán, Aradmegye.

Nagy butorraktár!

Alkalmi ajándék!
300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns láncszal, pontosan jár, 3 évi jótállással; 1 remek collier keleti gyöngyökből, divatos női ékszer karra, hajba vagy nyakra szabadalmazott zárral, 1 elegáns nikel zsebkecs két pengével, 1 elegáns pénzszény bőrből, 1 elegáns nikel zseb íróeszköz, 1 pompás női brosz (pártisi facon), 1 pár elegáns női fülönfüggő simli-brillianttal (csalódásig hű utáztat), 1 készlet double-arany kézelő- és ingomb patent zárral, 1 elegáns zseb toailette-tükör (belga üveg) tartálylyal, 1 illatos toailetteszappan, 1 elegáns nyakkendő-tű simli-brillianttal, 1 elegáns gallertartó, 35 angol használati cikk levelezésekhez, 250 drb különféle, a háztartásban szükséges tárgy. Mindezen 300 tárgy — beleértve az elegáns órat, mely egymagában megéri a pénzt — utánvetel mellett csak **1 frt 80 krért**, csupán rövid ideig kapható!

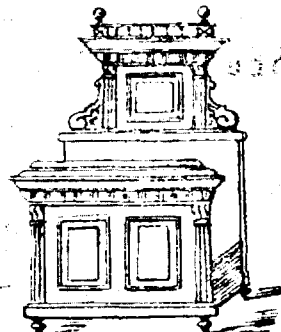
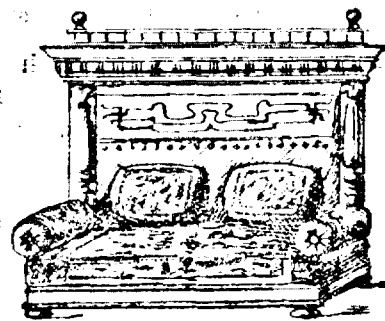
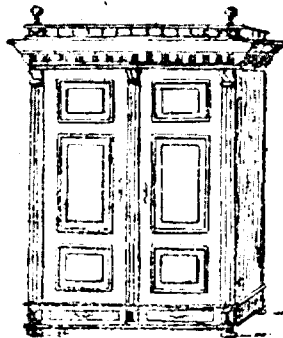
Internat. Exporthaus

M. B. Braymann, Krakau.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Bámulatos olcsó árak!

Alapított 1858.

Alapított 1858.

ROSMANITH ALBERT és FIA

Arad, Andrássy-tét 8-ik szám. (Az udvarban.)

Dusan felszerelt raktár mindennemű butorokban.

Szalon-, ebédlő- és hálószoba-berendezések

minden modern stýben, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig folyton készletben, izléses, szolid kivitelű kárpitozott butorok nagy választékban.

A nagy készletnek megfelelő üzlet-helyiségünk az udvarban lévén, azon kelle-mes helyzetben vagyunk, hogy készítményeinket bárkinél is olcsóbban adhatjuk. En-nel fogva ajánljuk a n. e. vevőközönségnek raktárunk megkeresését saját érde-kében el nem mulasztani

Kiváló tisztelettel

Rosmanith Albert és Fia.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Kivánatra képes árjegyzék.

Kifinomó anyag. Izléses kivitel.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.